

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nevrnirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Tretji slovenski katoliški shod.

Kmečki stan.

Govoril na velikem zborovanju III. slov. katoliškega shoda državni poslanec dr. Korošec.

Prevzvišeni cerkveni dostojanstveniki! — Milo slovensko ljudstvo! — Dovolite mi, da vam povem eno zgodbo. Enkrat je živel en oče, ki je imel cel regiment otrok. V njegovi družini so vladale stare šege in navade. Tedaj pa se je zgodilo, da se je oče globoko zamislil in velik sklep je dozel v njegovem srcu. In zbral je okoli sebe vse svoje otroke ter jim naznanil slovesno svoj sklep: Dosedaj smo živeli po starih šegah in običajih. Toda vidim in slišim od vseh strani, da to ni prava pot do sreče. Ampak vsestranska, neomejena prostost, to je nova voditeljica do sreče, v katero se zaupljivo obrača tisoč in tisoč ljudi. Bodite torej prosti! Verujte, kar hočete, živite, kakor hočete, skrbite za svoj kruh, kakor morete. Odvezujem vas vseh vezí, vse vaše sile so odslej proste, vse lahko uporabite za svojo lastno srečo! Oče je izgovoril te besede in njegovi otroci so z zadovoljnostjo veselo poskakljali med svet. Čez nekoliko desetletij je dohitela otroka vest, da jim oče umira in vsi so pohiteli k njegovi smrtni postelji. In oče se je ozrl na okoli sebe zbrane otroke ter jih vprašal: Ali vam je zlata svoboda prinesla srečo? Nekateri so molčali, drugi pa so namesto odgovora globoko in žalostno vzdihili. Umirajoče oko očeta se je ozrlo na vzdihujoče. Bili so izdelana telesa, izsušeni obrazi in njihova obleka razcapana. Tedaj je bil prepričan, da svoboda mnogim njegovim otrokom ni prinesla sreče in s to zavestjo v srcu je izdihnil svojo dušo.

Zgodba je pri kraju! Oče, njegova misel, in njegovi otroci so nam dobri znanci. Oče je naš postavodajalstvo, njegova misel je misel vsestranske svobode, tudi gospodarske, in njegovi otroci, to so različni stanovi v naši državi. Oče, naš postavodajni zastop, naš državni zastop, sedaj ravno med strašnimi mukami na Dunaju umira. (Veselosť in dobroklič!) In različni stanovi se zbirajo okoli njega. In kažejo mu svojo raztrgano obleko, opisujejo mu svojo nesrečo, tožijo mu svoj propad. Vidi se jim, da v dobi zlate liberalne svobode niso našli sreče, misel vsestranske svobode ni osrečila avstrijskih narodov in stanov. Med otroci, ki stojijo okoli smrtno postelje svojega svobodomislelnega očeta, zapazimo tudi moža visoke in lepe postave. Največji je med vsemi otroci, toda vidi se mu na obrazu, da ni srecen, da se mu slabo godi, da mu pojemajo moči. To je naš ljubi znanec, naš kmečki stan. Tudi kmečki stan je med onimi, ki dvigajo proti našemu postavodajalstvu hudo obtožbo, da mu misel gospodarske svobode ni prinesla sreče, katero so mu obetali, ampak da ga je spravila na rob propada.

Z letom 1848 se začena v Avstriji doba gospodarskega liberalizma. Reklo se je tudi kmetu: Prost si, skrbí za-se kakor moreš, nihče te ne bo oviral, nihče se za te zmenil, prost si flake, prost desetine, prost ovirajočih spon glede podedovanja in prostega razpolaganja s svojim posestvom. In ker se ob zelo važnih dogodkih morajo dajati spominki, se je v tej zgodovinski dobi tudi kmetu vtisnil spominek v roko. In kot spomin, da je napočila nova doba, doba zlate svobode, je dobil kmet v roko majhno knjižico, imenuje se davčna knjižica, najzanimivejša knjižica v biblioteki naših kmetov. Edina knjižica, za katero skrbí država, da jo ima kmet vedno v rokah. (Živahna veselost in odobravanje!)

Kmet je torej postal prost. In res, nihče se ni več zanj brigal, skrbeti je moral za svoj obstanek, kakor je mogel in vedel. In mogel in vedel je skrbeti samo tako, kakor se je naučil od svojih očetov in pradedov. Ostal je veren, bil je pošten, in delal je od zore do mraka neumorno. Deset, dvajset let, je šlo tako za silo. Toda polagoma je zapazil kmet čudne izpremembe okoli sebe. Zemljiška knjiga mu je postala cela črna, dolgovi so zlezli na posestvo. Pridelki niso imeli več nobene cene. Žito, vino, les, živina, vse se je prodajalo sila nizko. Posestva so postala manj vredna, razkosavajo se in boben jim poje dan na dan ter oznanja, da se posestniki menjujejo. Hlapci in deklet zapuščajo kmeta in hité v mesto, ter njegovi lastni sinovi in hčere obračajo hrbet očetovim domovom in si iščejo pri meščanih in tovarnarjih vsakdanjega kruha.

Kmet bo res kmalu popolnoma odrešen, prost, prost svojega posestva, prost svojih ljudi, prost svojega imena. Edino, v čemur ima naš kmet zaznamovati res napredek, to je v dolgovih in davkih.

Na kmečkih posestvih v Avstriji je vključeno dolga okoli 8000 milijonov kron, tako, da presegajo samo obresti, ki jih morajo kmetje plačevati za ta dolg, petkrat svoto, ki se odraja kot zemljiški davek. Ta dolg leži kakor mora na avstrijskem kmetijstvu, osobito pa še na Slovenskem, in slabi naše narodne moči. Ker kmet komaj zmaga obresti za vključene dolge in davke, ne more plačevati svojih služabnikov tako visoko kot tovarnarji in meščani, zato ga zapuščajo. Zapuščajo pa ga tudi lastni sinovi in hčere, nihče noče več posestva, na katerem je kmet veden sužen vključenih dolgov in davkov. Ne strajajo doma, toda v srcu vsakega človeka je nagon po napredku, po vedno večji sreči. Naši slovenski izseljenci, ki so namenjeni v večja mesta, ali v Nemčijo, ali v Ameriko, niso bledi, izžeti, lačni, obupani, marveč krepki, cvetoči, življenja in moči polni mladeniči in najčvrstejše ženske. Ne tako zelo obup, ampak veselo upanje in zavest lastnih sil in močij jih spremlja na žalostni poti iz domovine. Posebno naše ljudstvo je probujeno. Zaveda se svojih dušnih in telesnih moči, zaveda se, da bi s temi moglo napredovati. Doma pa z žalostjo vidi, da vsa umnost in pridnost ne pomaga, da

ni mogoče razviti svojih sil tako, kakor bi bilo treba in zato hiti v tujino, kjer misli lažje priti do sreče in blagostanja.

Zadnja leta zabeležuje Avstrija vsako leto po 170.000 izseljencev, večinoma kmečkega stanu, a to so samo izseljenci iz države, ne pa taki, ki se preselijo v mesta in se pridružijo delavskemu stanu. Po ljudskem štetju leta 1900 je bilo med 24 milijoni 14 milijonov kmečkega prebivalstva, deset let pozneje, leta 1900 pa je Avstrija že štela 26 milijonov prebivalstva, a med njimi samo 13.700.000 kmečkega prebivalstva. Na drugi strani je rastlo število obrtniškega stanu, ki se povsod množi, odkar kmetje zapuščajo svoje domove. Leta 1890 je bilo prebivalcev obrtniškega stanu, kjer so posebno delavci všteti, 4 milijone in nekaj stotincev, leta 1900, jih je bilo že 7 milijonov. Iz tega se vidi, kam sili kmetško ljudstvo, in te suhe, priproste številke same že jasno kažejo, da v Avstriji kmeti stan propada in da se Avstrija nahaja na preobratu, da se preustroja iz kmečke države v industrialno državo. Naš kmečki stan propada in da se Avstrija nahaja na preobratu, da se preustroja iz kmečke države v industrialno državo. Naš kmečki stan, naš kmet stoji ob robu propada.

Če se človek vidi ob robu propada, potem je trojno mogoče: Ali skoči vanj, to je najbolj neumno, ali pa se umakne, to je najbolj strahopetno, ali pa skoči čez, to je korajžno in podjetno. Naš slovenski kmet je že pokazal, da ne pozna obupavanja, ampak da zna korajžen in podjeten biti, kadar se mu slabo godi. (Pritjevanje.) Spominjam le na zgodovino, na kmet-ske punte na Kranjskem, ko so kmetje s cepci, motikami in kosami šli nad svoje tlačitelje, ko so tekli potoki krvi. Postavili so si celo kmet-skega kralja, Matija Gubca, ki naj bi jih v bojih vodil in oprostil tlačiteljev. Nazadnje so kmetje podlegli. Gubec je bil umorjen, upor popolnoma potlačen in kmet se je moral zopet tlačiti dati, kakor poprej. Torej slovenski kmet je takrat pokazal, da ima korajžo, toda vrlo slovensko ljudstvo: to ni bilo pravo orožje, to ni bil pravi način vojevanja. In ni kmeta, ki bi bil prepričan, da bi se na ta način dalo kaj za njegov stan doseči.

Trojno sredstvo se bo moralo uporabiti, da se reši kmet gotovega propada. Prvo je samopomoč, drugo je pomoč postavodajalstva in tretje sredstvo pa je podlaga obojemu, namreč kmečka stanovska samozavest.

Delavskemu tovarniškemu stanu se tudi slabo godi. Toda delavci so segli po samopomoči. Združili so se v krepko organizacijo in sedaj je to njihovo najmočnejše orožje, kadar se morajo braniti. To je revolver, s katerim najhujšega sovražnika premagaš. Preko delavskih organizacij ne more ne kapitalistiška, ne vojaška sila. Tudi kmečki stan se bo še le tedaj lahko obranil svojih neprijateljev, kadar bo združen po različnih zadrukah, kadar bo postal gospodarsko neodvisen od vseh drugih stanov. Kadar bo sam urejeval svoje denarne zadeve po rajfaizenovkah, kadar bo svojim pridelkom po proizvajalskih zadrukah sam na-

rekoval ceno in kadar se bo po nakupovalnih zadrukah sam oskrboval z vsemi potrebnimi stroji, orodjem in semeni. To je gmotna samopomoč. Druga je istotako važna, umstvena samopomoč, ali recimo izobrazba. Izobrazba, to je beseda, katero različni ljudje različno razumejo. Naša slovenska dekleta, — prosim, ne vse, — ampak nekatere, razumevajo s tem: frufu, kodrčke, rumene čevljičke in čipke na ramenih, kakor avstrijski admiralji. (Veselosť.) To je zunanost. Mi smo možje in vemo, da je izobrazba zaklad znanja v naši glavi, s katerim lahko razsodimo, kar je prav in kar je krivo, kar nam koristi in kar ne koristi, kar je našim razmeram ugodno in neugodno. Za kmeta je dandanes mnogo znanosti. Naravoslovne znanosti o rastlinah in živalih, o njih življenju in sestavi so čudovito napredovale in vse to je umnemu kmetu treba znati. Razumeti mora tudi uporabo mnogovrstnih gospodarskih strojev ter uporabo prometnih sredstev. Posebno važno je tudi, da vedno opazuje in pozna gibanje, kjer se trži in baranta z njegovimi pridelki.

Vse to si bo moral kmet doseči potem sam izobrazbe, kajti dolgo še bo trajalo, predno bo vsaka vas dobivala po javnih šolah dovolj stanovskega kmečkega pouka. Češki kmet dela in se izobrazuje, kadar orje, ima v eni roki plug, v drugi časnik.

Drugo sredstvo je pomoč postavodajalstva, deželnega in državnega. Vse luknje, skozi katere je pihala liberalna sapa, se morajo zamašiti in vsi naslednji odpraviti. Kmet-ska zadolževanje se mora omejití in podedovanje urediti. Odpirali so meje kmečkim pridelkom tujih držav, zidali so veliko obrt in trgovino, železnice, in podpirali parobrodna društva, zidali za vse druge stanove višje, srednje in nižje šole, podpirali velika kapitalistična podjetja, od kmeta pa pobirali le davke in vojaka. Vojaštvo najhujše gloda ob mozgu kmečkega stanu. Vojaštvo pomeni za kmeta ne samo denarni davek, ampak tudi hud krvni davek. Pri nas je okoli 80% vseh vojakov kmečkega stanu. Zato je kmečka zahteva, da se zniža število vojaštva in se prepri izročajo v razsodbo mednarodnim mirovnim razsodiščem. Za svoje pridelke zahteva kmet, da ga varuje pred tujimi s carino, da gradi njemu ceste in železnice, da mu pomaga nositi šolsko breme ter skrbí za stanovsko kmetijsko šolstvo in da ga podpira v nesrečah in nezdodah. Ker je toliko dolga na posestvih, mora tudi tukaj priskočiti na pomoč država, da razdoli posestva, da omeji neomejeno delitev posestev in uredi podedovanje, vsled kojega je na najslabšem vedno isti, ki podeduje posestvo. Zaradi pomanjkanja delavskih moči se bo moralo upejati delavsko zavarovanje za starost, h kojemu lahko pristopajo, ako hočejo, tudi manjši posestniki. Tako bi se priklenili posli na kmeta ker bi se jim ne trebalo bati za starost. Največjega pomena pa je, da se izvedejo po deželah takozvane kmetijske stanovske zadruge, za koje je sklenil državni zbor že okvirni zakon. One bodo šola kmečke zavesti, parla-

LISTEK.

Skrivnostni umor v dolini Bascombe.

Angleški spisal C. Doyle.

Nekega jutra sedela sva jaz in moja soproga ravno pri zajtrku, ko je prinesla služkinja brzojavko. Slutil sem takoj, odkod. Res je bil Sherlock Holmes, ki mi je brzojavil sledeče:

»Imaš dva dni časa? Ravnokar sem brzojavno pozvan v zahodno Angleško radi umora v dolini Bascombe. Veselilo bi me, če prideš. Zrak in okolica divna. Odhod Paddington 11. 15.«

»Kaj nameravaš storiti; ali se pelješ?« vprašala me je soproga.

»Res ne vem, kaj naj storim; ravno sedaj imam mnogo bolnikov.«

»To nič ne dé; saj imaš namestnika. Nekoliko odmora ti ne bode škodovalo vsled napora zadnjih dni. Sicer te pa Sherlock Holmesova dejanja vedno jako zanimajo.«

»Kako bi me ne! Saj se imam enemu izmed takih dogodkov celo zahvaliti, da sem spoznal tebe. Toda če hočem oditi, moram hiteti; vlak odhaja že čez dobre pol ure.«

Od svojega bivanja v Afganistanu imel sem vsaj to dobro lastnost, da sem bil vsak hip pripravljen za pot. Rabil nisem mnogo, zato sem v nekaj minutah sedel s svojo potno torbico v vozu na potu proti kolodvoru v Paddington. Sherlock Holmes korakal je že z dolgimi koraki semintja pred kolodvorom. V sivem potnem plašču, s tesno kučmo na glavi. Zdela se mi je njegova suha, visoka postava še bolj koščena in večja, kot navadno.

»Prav lepo od tebe, da si prišel, ljubi Watson«, dejal mi je Sherlock. »Zame je velike vrednosti, da imam povsem zanesljivega spremljevalca. Iskati pomoči na kraju zločina je navadno brez pomena, ali pa je pomoč le pristranska. Sedaj kupim še vozne listke.«

Bila sva sama v vozu. Holmes je prinesel s seboj cel kup časopisov, katere je prebiral do postaje Reading, listal semintja, zapisoval in premišljeval. Potem pa je naenkrat pograbil vse skup ter vrgel v kot železniškega voza.

»Ali si čul o najnovejšem dogodku?« me je vprašal.

»Niti besedice. Zadnje dni tudi nisem ničesar čital.«

»Poročila londonskih časopisov so prav malo točna. Pregledoval sem sedaj najnovejše časnike, da izvem kaj več podrobnosti. Ka-

kor se mi zdi, je to zopet eden izmed onih navadnih slučajev, koje rešiti je tako izredno težko.«

»V tem tiči neko nasprotje.«

»In obenem čista resnica. Čim navadnejši je kak zločin, tem težje mu je priti na sled. Na vsak način se sedaj smatra krivcem sin umorjenega.«

»Torej se je izvršil umor?«

»Vsaj sodi se tako. Jaz pa ne sodim ničesar, dokler se nisem osebno prepričal. Daj da ti ob kratkem pojasnim zadevo, kolikor je deslej meni samemu znana.«

»Dolina Bascombe je kmetijski okraj, ne več daleč oddaljen proti Herefordshire. Tam ima največje posestvo neki gospod John Turner, ki si je pridobil v Avstraliji bogatstva ter se pred leti vrnil v domovino. Del njegovih posestev, zvan Hatherley, imel je v najemu gospod Charles Mc. Carthy, ki je bil prejšnje čase tudi v Avstraliji. Tam sta se oba sedanja soseda seznanila, zato ni bilo čudno, da sta se drug poleg drugega naselila v domovini. Turner je bil bogatejši, zato je bil Mc. Carthy njegov najemnik. Vkljub temu pa je občeval z njim kot sebi enakim. Mc. Carthy je imel osemnajstletnega sina, Turner pa hčerko enake starosti; oba pa sta bila vdovca. Izogibala

sta se vsakemu stiku z angleškimi družinami, ki so prebivale v obližju. Živela sta samotno zase; le oče Carthyin sin sta se včasih udeležila bližnjih konjskih dirk. Mc. Carthy je imel le dva posla, slugo in kuharico; Turner jih je imel pa več. To je vse, kar sem doslej poizvedel glede obeh družin. Naj ti povem še stvari, ki so v zvezi z zločinom.«

»Nekako ob treh popoldne — dne 3. junija, torej ravno pretekli ponedeljek, odšel je Mc. Carthy z doma ter se podal proti ribniku Bascombe, ki ga kot malo jezero tvori razširjena reka v dolini. Zjutraj je bil še s svojim služabnikom v bližnjem mestu ter mu naročil, naj hiti, ker mora iti ob treh popoldne na sestanek glede važnega dogovora. Takrat se ni več vrnil.«

Hiša in zemljišče Hatherley, katero je imel v najemu, oddaljena sta od ribnika komaj četrtno milje. Na potu do tja videli ste Mc. Carthyja dve osebi: neka stara žena, katere preiskava ne omenja, in pa William Crowder, lovski čuvaj gospoda Turnerja. Obe pričali ste izpovedali, da je hodil Mc. Carthy sam. Lovski čuvaj izpovedal je tudi, da je videl nekaj minut kasneje iti njegovega sina po ravno isti poti s puško na rami. Dejal je, da je moral ta očeta še videti.«

ment kmečkemu stanu, njegov zagovornik in prijatelj, zraven pa se bo ob zadrukah razvila tudi posebna stanovska kmetijska veda, ki bo prijateljem kmeta ponujala najboljše in najbolj zanesljiva orožja za obrambo kmečkih teženj.

Tretje sredstvo, ki je potrebno, da se kmet zopet opomore v naši državi, da ne postane Avstrija industrialna država, ampak ostane kmečka država, je kmečka zavest. Ona mora biti gonilna moč v vseh bojih za obstanek kmečkemu stanu. Kmečki stan se mora zavedati svoje važnosti, svoje moči in svojega velikega pomena, ki ga ima za državo. Kmečki stan je neizpriljiv virelec za vse druge stanove. Kmečki stan je glavni steber za vojaštvo, kolega je največ iz kmečkemu stanu.

Kmečki stan je ohranujoč življenj v državi. Ko so v Rusiji čete različnih ljudi nosile po ulicah rdeče zastave in klicale: Smrt carju! prihajale so tudi druge čete, ki so nosile svete podobe in klicale: Bog hrani našega carja! Seveda se tudi utrga nit potrpljenja.

Kmečki stan je krepak davkoplačevalec. Torej povsod ga dobijo.

Kmečki stan se mora zavedati svoje visoke naloge v državi in zato mora zahtevati, da se država tudi nanj ozira. Javno politično življenje ni nič drugega, nego boj. In v boju se človek ne sme skrivati. Kdor je v boju ponižen in potrpečljiv, je tudi tepen. Dozdaj je bilo tako, in zato je kmečki stan bil tepen, zato je nazadoval. Toda to ne sme tako ostati. Tretji slovenski katoliški shod ključ v kmetom: Kmetje slovenski po vseh kronovinah, zbirajte se po pod svojo kmečko zastavo. Skrbite za svoje stanovsko blagostanje! Pri drugih narodih so se že začeli kmetje zavedati svojega pomena in zbirajo se pod eno zastavo za svoje pravice. Kmetje slovenski, vstanite tudi vi in zberite se okoli ene zastave, okoli zastave, na koje vrhu blešči sveti križ, na plapolajoči zastavi sami pa stoji najvišje in z najdebelejšimi črkami zapisane kmečke zahteve želje. Pod svetim križem, s kmečko zastavo moramo začeti boj, odločen boj za kmečki stan. To je sveta naloga vsakega, ki ljubi kmečki stan!

Sklepam s kratko zgodbico. Vsakdo izmed vas je že videl sliko: Zgoraj je cesar in ta pravi: Cesar — vse vladam; vojak — vse branim; sodnik — vse sodim; krojač — vsem delam obleko; žid — jaz pa vse goljufam; kmet — jaz pa vse vzdržujem.

Slovenski kmetje! Ko se razkropite po katoliškem shodu, razširjate te misli tudi med sobrate in jih zbirajte pod zastavo katoliško in kmečko. Vsak naj stori svojo dolžnost in kmečki stan ne bo propal. (Burno odobravanje.)

Socialni odsek.

Gospod J. Tul (Trst) poroča o varstvu izseljencev po velikih mestih.

VARSTVO IZSELJENCEV.

I. Ostani doma.

Ko vidimo, da se dan za dnevom toliko naših ljudi seli v tuje kraje, se nam dozdeva, da so pesnikove besede nekako zastarele in prišle ob veljavo. Ko zremo veliko število slovenskih izseljencev, se nam vsiljuje misel, kakor, da bi sedaj naša zemlja ne bila dovolj zdrava, kakor da bi njena lega ne bila več prava, kakor da bi nas ne moglo več hraniti naše polje, naši vinogradi, naše gore, naše morje (kao malo koristi imamo Slovenci od morja, — trgovina, ribarstvo, kopelji), naša ruda, kupčija in da bi se vsled tega morali obračati v novi svet po vsakdanji kruh.

Morda pa smo krivi mi sami. Ko bi ne bili več »za uk prebrisane glave«, bi bilo težko pomoči, a na vsak način moramo biti »pridni«.

Lahko pa, da tiči vzrok, pravijo nekateri, tudi v vladi, ki nam premalo pomaga, posebno s šolami in podporami, tako da nas naša zemlja ne more več rediti, ali pa dopušča, da nam tujci kruh trgajo iz ust.

»Stvarnica nam ponuja vse«, kar je potrebno za naš obstanek, »le zamuditi ne smemo okoristiti se ž njo.«

Vlada nam mora seveda iti na roko, da dobimo dovolj šol, posebno strokovnih in da smo varni v svojih podjetjih pred tujci.

Pa tudi pozneje so se videli očeta in sina. Ribnik obdaja kroginkrog gosto zaraščeno lesovje, le tik obrežja raste malo trave in bičja. Čuvajeva mala hčerka je bila ravno v gozdu ter nabirala cvetice. Pripovedovala je, da sta se oče in sin tik ribnika burno razgovarjala ter se naposled jela prepirati. Čula je, da je oče zmerjal sina, ki je nato dvignil rčko, hoteč očeta udariti. Vsled razjarjenosti obeh in v strahu, da bi si jela dejanski nasprotovati, hitela je deklica domov ter povedala materi, kaj je videla ob ribniku Bascombe. Komaj pa je izgovorila, prihitel je prepaden Mc. Carthyjev sin. Povedal je, da je našel očeta mrtvega v gozdu ter prosil pomoči. Bil je ves razburjen; klobuka in puške ni imel več, na desni roki in komolcu pa so se poznali sledovi krvi. Ljudje, ki so šli z mladeničem, dobili so mrtvega očeta, ležečega v travi poleg ribnika. Črepinjo je imel prebito, kolikor se je dalo izpoznati, vsled udarcev z nekim predmetom. Lahko mogoče je bilo, da so bili udarci s puškinim kopitom; sinova puška ležala je le nekaj korakov proč od mesta, kjer je bil izvršen zločin. Vse okolnosti so pričale proti mladeniču, zato so ga takoj prijeli ter izročili državnemu pravdnistvu. (Dalej sledi.)

Sami pa bodimo pridni in živimo po sv. veri, da si zagotovimo tudi božji blagoslov. Ne dajmo slepti se po sleparjih, ki nam obetajo v Ameriki srečo in blagostanje. Ni vse zlato, kar se sveti. Že dosti ljudi je šlo v novi svet v upanju, da pomagajo sebi in svojem — a bili so razočarani. Držimo se tedaj, kolikor le moremo rodni tal in ne zapuščajmo jih, ako ni skrajna sila.

To vemo posebno mi ob sinji Adrijii, ki smo priča vsem tujcem, ki prihajajo v Trst, da bi uničili slovenski rod.

II. Če že potuješ, potuj skozi Trst.

Poglavitno pravilo naše bode: »Ostani doma!« Toda tudi to pravilo ima za poedince lahko izjemo. Tupatam se zgodi, da marsikdo je prisiljen, kakor sam meni, zapustiti svojo domovino in si iskati nove, če ne za vse žive dni, vsaj za nekaj let. Ko se je že sam odločil za ta korak po treznem premišljevanju, temu kličemo: »Bodi previden, kot potuješ, ker so ponekod nevarnosti za naše izseljence večje kot drugod. Poskrbi si potrebnih navodil in vozni listek le od Rafaelove družbe, ki je ustanovljena, da brani katoliške izseljence.

Podružnici dunajske »Rafaelove družbe« se nahajata v Ljubljani in v Trstu. a dobro bi bilo, ko bi se ustanovila vsaj kaka zastopništva tudi po drugih slovenskih krajih. Neizogibno potrebno pa je ustanoviti novo podružnico družbe na Reki. Ker pa je poslovanje družbino brezplačno, treba imeti mnogo udov, ki naj bi z udnino družbo podpirali. Seznanimo svoj narod s to družbo.

Ko se je slovenski izseljenec dal od »Rafaelove družbe« zadostno podučiti, naj se vkrcava v Trstu na ladjo »Avstrijskega delničnega parobrodnega društva za Ameriko.«

Trst je za vkrcanje slovenskim izseljencem najpripravlnejši kraj radi tega, ker

1. V Trstu smo mi doma in od tod do Amerike je le ena sama meja, morska gladina.

2. V Trstu imamo »avstrijsko parobrodno društvo« in na ladji ostanemo vedno do Amerike pod avstrijskim nadzorstvom.

3. V Trstu lažje uredimo svoje dušne stvari. (V Trstu imamo v štirih župnijskih cerkvah slovensko službo božjo, petje, blagoslov, pridige.)

4. V Trstu ima to parobrodno društvo lasten »dom za izseljence«, v katerem dobi do 2000 ljudi zdravo stanovanje in tečno hrano, predno parobrod odpluje.

5. V Trstu ni treba menjavati avstrijskega denarja.

6. V Trstu skrbijo to društvo, da se izseljenci opozarjajo na važne stvari v umljivem domačem jeziku (bodisi v napisih, kakor tudi v govoru). Poveljniki, postrežniki, pazniki in zdravniki umevajo naš jezik in med njimi je dosti naših ljudi.

7. Vodstvo društva je zagotovilo Prevzvišenemu tržaškemu škofu, da priredi posebno dvorano za katoliško kapelo.

8. Važno je, da je na ladjah tega društva »domača kuhinja« in kdor ni še abstinent dobiva na ladji dvakrat na dan tudi vino.

9. Ladje tega parobrodnega društva so najmodernejšega sestava in lažje klubujejo morskemu elementu.

10. Društvo je izdalo posebna navodila za agente. Iz teh strogih navodil je razvidno, da društvo štiti izseljence in da jih brani pred izkoriščevalci. Agent ne sme nikogar nagovarjati, da gre v Ameriko in sme začeti pogajanje le z onim, ki se je že sam odločil za izseljenje.

11. To parobrodno društvo se je ustanovilo še le pred dvema leti, a deluje s svojimi 27 ladjami zelo dobro, tako da odpre v zvezi z avstrijskim Lloydom prihodnje leto novo vozno črto tudi v Južno Ameriko, (dosedaj je vozilo le v Severno).

12. Društvo upošteva, da so izseljenci, katere prevažajo, ponajveč slovanske narodnosti (tudi izven Avstrije, n. pr. iz Rusije in Balkana).

13. Mogoče se bode s časom doseglo tudi to, da bodo izseljence spremljali posebni dušni pastirji. (Španske ladje imajo posebne prostore za bogoslužje. Pri nas imajo to le romarske ladje, na katerih je vsak dan po več sv. maš.) Sedaj je poveljnik ladje sam, ki navadno krščuje na potovanju rojene otroke in ki opravlja neke molitve, ko se v temni noči spušča mrliče v hladni grob morske globine. Ladja se za trenutek vstavi, zastava se potegne v znak žalosti na pol droga, častniki se oblečejo v žalno obleko, mrlič se zavije v ruho in priveže se mu železna teža, ki ga potegne na dno morja.

V mesecu maju (letos) sta odpotovala v Ameriko med drugimi dve slovenski dekleti iz Kranjskega po severni Italiji v Genovo in potem v New York. Laški agent je po tretji osebni razpečal dosti listkov med Slovenci in tako spravil z lepimi obljubami tudi ti dve dekleti v Ameriko. Za tretji razred je zahteval 250 kron, ko stane vožnja iz Trsta navadno 180 do 185 kron. (V drugem razredu se plača 264 kron, v prvem 384 kron).

Na ladji so imeli potniki jako slabo hrano, a tolažilo so se, da bo tam bolje.

Kako se poedinim sedaj godi, ne vemo, le toliko znamo, da je šla ena teh mladenk z enim moškim naprej od New Yorka, med tem, ko so drugo zaprli v eno sobo in jo držali zaprto cel mesec. Na koncu meseca so jo spravili zopet na ladjo — in jo odvedli — nazaj v Genovo. Koliko je sirota na tej vožnji pretrpela, se ne da povedati. A najbolj jo je mučilo, ko ni bilo na ladji žive duše, ki bi umeval njen jezik slovenski. Prišla je vsa izmučena in zbegana v Trst in še sedaj ne ve, zakaj so jo toliko časa držali zaprto in zakaj so jo potem sploh pripeljali nazaj v Evropo. Kolikor smo mogli spoznati in izvedeti, ni pri tej osebni nobenega zadržka, ki bi jo po amerikanski postavi izključil od novega sveta.

Ko bi se ta izseljenka obrnila do »Ra-

faelove družbe« za svet in pomoč in ko bi potovala čez Trst, bi se ji kaj takega gotovo ne pripetilo tako lahko.

Dotičnega agenta se že zasleduje. To je le en slučaj, toda koliko jih je, katerih ne izvedemo! Zatorej izseljenici pozor.

»Družba sv. Rafaela« daje svojim zavarovancem posebno **priporočilne listke**, katere je treba vidno nositi (n. pr. na klobuku), potem poznajo družbini zaupniki izseljence, za katere hočejo skrbeti. Zaupniki nosijo za znak posebno sidro na klobuku ali na prsih. K temu se opaza, da je ta znak ne že zadosten. Kdo ima tako dobre oči, da bi zaupnika takoj spoznal? Svetovati bi bilo morebiti posebne kape v živih barvah, ali celo obleko, ali zastavo; po teh znakih bi izseljenci lažje zadeli svoje zaupnike toliko v Trstu, kolikor v Ameriki. Ob prihodu izseljencev v Trst bi zaupnik najel kakoga človeka in ga tako opravil, da bi ga ljudje takoj spoznali po omenjenih znakih. Ravno tako bi se moralo zgoditi v New Yorku.

Za izseljence je mnogo vsakovrstnih nevarnosti že na potovanju. Prve dni avgusta se je potopila ladja »Sirio« in nad 300 ljudi so zagnili valovi. Julija meseca je ameriška država vrnila nad 600 izseljencev, ki niso imeli vseh postavnih lastnosti. Zato ponavljam, »Ostani doma« in »če že moraš potovati, potuj skozi Trst na avstrijskih ladjah pod varstvom »Rafaelove družbe«. Priporočamo posebno duhovnikom knjižico »Kažipot za izseljence«, katero je izdal škofijski odbor »Rafaelove družbe« v Ljubljani.

VARSTVO ŽENSTVA.

I. Služkinje.

Odkar je nastopila doba strojev, postajajo tudi delavci in delavke vedno bolj in bolj pravi stroji, ki velikim strojem strežejo. Posebno hudo je zadela ta poplava naše ženstvo. V tili sreči družinskega življenja, varne pred svetovnim šumom in hrupom, so naše ženske pridno opravljale raznovrstna ročna dela in živele popolnoma svojemu naravnemu poklicu kot matere in gospodinje. Stroji so jim izvilili delo in zaslužek iz rok ter jih nekako prisilili, da zapuste domače ognjišče in silijo v mesta v službe ali pa v tovarne.

Najpoprej moramo poudarjati, naj ostane naše ženstvo, kolikor le možno, doma, ker mu preti drugod mnogo in raznovrstnih nevarnosti.

Ko so pa res primorane, da gredo služiti ali pa delat v tovarne, zaslužijo, da se uredi zanje posebno varstvo. Največ slovenskih deklet prihaja služiti v Trst in Aleksandrijo. Toda ravno ti dve mesti sta zanje zelo nevarni. Sumljivi agenti krožijo po slovenskih vaseh in vabijo lahkomisljena dekleta v lepe in lahke službe v imenitnih družinah. Ti sleparji niso nič drugega, kot trgovci s človeškim mesom. Marsikaka Slovenka je tako prišla tako v satanske mreže in obupno vzdihuje v kaki poniževalni sužnosti, a skoraj nihče se zanje več ne zmeni.

Na Dunaju je nastala »Avstrijska zveza proti trgovini z dekleti«. V Trstu ima ta zveza svojo podružnico z jako širnim delokrogom.

Razven te zveze, ki je internacionalna in interkofesionalna, obstoji v Trstu še »Katoliška zveza za varstvo brez spremstva potujočih deklet«. Mnogo — a vedno še premalo — požrtvovalnih gospa in gospic prihaja po vrsti na železnično postajo, da tam sprejme novo došla, neizkušena dekleta. Te varhinje deklet nosijo na prsih svetinico »Matere Božje dobrega srca« na belo-rumenih trakovih. Tekom prvega leta svojega delovanja (1905—1906) so rešile 315 deklet, med temi seveda največ slovenskih, ter jih sprejmele v poštene službe ali pa v slovenski »Zavod sv. Nikolaja«, v katerem so dobivale mladenke hrano in stanovanje, dokler niso dobile službo. Ta zavod je za varstvo naših deklet preimenitne važnosti. Ko prihajajo v Trst, se jih pošilja v »Zavod«. Ko obole, se jih pošilja v »Zavod«. Ko izgube službo, se jih pošilja v »Zavod«. Z materinsko ljubeznijo obema »Zavod« vse gojenke in skrbijo za njihovo telesno in dušno blagostanje. Pri vsem tem pa moramo pomisliti, da prihaja ta prepotrebni »Zavod« večkrat v materialne zadrege. Ker nima lastnih prostorov, mora jako drago plačevati stanarinjo. Tudi hrana je v Trstu precej draga. Gojenke pa so navadno le uboga dekleta, ki zamorejo le malo prispevati in še tega ne morejo storiti redno. Zato treba, da se zganejo usmiljena srca po vseh slovenskih pokrajinah in z milodari »Zavodu« zagotove obstanek. Duhovščina, županstva, hranilnice, društva in zasebniki, pomagajte »Zavodu sv. Nikolaja« v Trstu.

V zavodu iščejo zavetja tudi ona dekleta, ki gredo v Aleksandrijo ali pa se vračajo iz nje. Mladdenke se zatekajo iz vseh slovenskih krajev, da iz vseh slovanskih krajev. Vodstvo »Zavoda« sprejema v obrambo posebno večje žrtve neusmiljenih družin in išče pravico zanje pri oblastnikih. Mnogo zamotanih slučajev se je že srečno izvršilo.

Velika obramba slovenskim dekletom v Trstu je slovenska ženska Marijina družba, ki šteje veliko število udin.

V zadnjem času se je osnovala v Trstu tudi posebna zveza »Marijin dom«, ki ima namen, poskrbeti Marijini družbi posebno svetišče in — v prvi vrsti — udinjam zavetišče. Tudi to podjetje se mora vstansko podpirati, ker ima veliko važnost za vse slovenske pokrajine, ker od povsod prihajajo dekleta v Trst.

Slovenska župnijska knjižica v Trstu skrbi za pošteno berilo, da se strogo pazi na posredovalne urade (osebe), ki stoje večkrat v zvezi z zloglasnimi hišami. V Trstu grozi mnogo nevarnosti posebno onim slovenskim dekletom, ki niso od tam doma. Slovenska dekleta iz Trsta in okolice stanujejo navadno le pri svojih stariših, posebno okoličanska, ki

oskrbujejo Trst z mlekom, kruhom, zelenjavo, sadjem, s cveticami itd.

In če že kaka služi, jo domači ljudje večkrat obiščejo, ali pa sama pohiti domov. Domače ženske tudi bolje poznajo pokvarjen svet obmorskega mesta in ne gredo tako lahko na lim.

Na ona slovenska (slovanska) dekleta pa, ki prihajajo v Trst služiti od daleč, preže satanovi hlapi kot volkovi na plen. Pred temi je treba braniti poštenje slovenskega ženstva.

Da bodo slovenska dekleta še bolj varna, je potrebno, da se ustanove:

1. Posebne podružnice tržaške »Zveze za varstvo brez spremstva potujočih deklet« v Ljubljani, v Gorici, v Celvcu, v Mariboru, posebno pa še na Reki (in v Aleksandriji).

2. Da se podpirajo koder obstoje zavetišča za berzposelne obbolele in ostarele služkinje — in da se ustanove nova koder jih še ni. —

3. Da se Marijine družbe vedno bolj razširjajo.

4. Da župnijski uradi, stariši ali pa posebni ženski odbor v domovini večkrat poizvedujejo, kako se godi v tujini bivajočim osebam (dekletom).

5. Da se zapreči vsako nepošteno znanje. Po mestih, so naša dekleta tudi v tem oziru v veliki nevarnosti. Ne samo to, da se jim usiljujejo kot ženini tujerodci, tujeverci, brezverci, ki nameravajo čisto kaj drugega kot zakon, temveč še celo domačini so jim lahko v nesrečo, ker ne stoji zaročenci in zaročenke pod nadzorstvom starišev. Veliko pažnjo zaslužijo tudi delavke po tovarnah. Nevarnosti jim prete od vseh strani, posebno po velikih mestih. V žalostnem stanju se nahajajo, kjer niso še organizirane. Tako je n. pr. v Trstu in v okolici okolo 15.000 delavk (med temi 3 tisoč šivilj) ki ne poznajo nikake organizacije. Z jako nizko plačo si zaslužijo komaj toliko, da si morejo kupovati nečimerne obleke, da se morejo udeleževati izletov, plesov, veselja, gledališč, tudi krčem itd. Te delavke so večinoma Tržačanke laške narodnosti, a tudi anših je med njimi.

Doma s stariši v vednem prepiru, v verskih stvareh mlačne, prepogostoma zabredejo na kriva pota.

Neka še ne 14 let stara deklica je izostala od domače hiše 15 noči. Naposled jo je zasačilo redarstvo, ter jo poslalo v bolnišnico v oddelek za sifilistične bolezni. Da bi se v bolnišnici popravila popolnoma je malo upanja, ker prihaja v dotiko s popolnoma pokvarjenimi tovaršicami, katere bi pač morale biti ločene. Tudi posvetne postrežnice jo ne bodo spravile na pravo pot, ker proti temu se tudi oglašajo opravičene pritožbe še celo od strani pametnih zdravnikov. O da bi v tržaško bolnišnico pač kmalu prišle redovnice.

Mnogo tovarniških delavk je že okuženih po soc. demokratičnih idejah.

To delavsko ženstvo je treba versko dvigniti po privatni agitaciji, vplivati na gospodarje, da jim nekatere vrste del nikakor ne poverjajo, da jih strogo nadzirajo po ženskih paznicah, da jim povečajo plače, da jim dajo ločene prostore od moških delavcev, poseben vhod, poseben, ločen kraj za odmor, prost čas za razna opravila (verske in družinske dolžnosti.)

Delavsko ženstvo potrebuje pouka v gospodinjstvu, ker drugače ni sposobno voditi gospodinjstva, ko stopi v zakon in oteža rešenje soc. vprašanja.

Kjer ne stanujejo delavke pri svojih družinah, je treba dati stanovanje večkrat pregledati od redarstvene oblasti.

Krivi nazoni o vsestranski enakopravnosti ženskega spola z moškim, so pahnili ženstvo v veliko bedo in s tem povzročili vsej človeški družbi skelečo rano. Majati se je začelo družinsko življenje. Mnogo krivde se je že maščevalo — in zato se je začela protiagitacija. Bog daj, da bi prinesla zaželenih vspehov.

Naše ženstvo bi bilo najbolj varno, če ohrani nedolžno in pobožno srce. To velja v prvi vrsti o mladini. Verno srce morajo imeti mladenke doma in na tujem, ko so pod nadzorstvom starišev ali pa daleč proč od njih. Potem bode »slovelo slovensko dekle.«

V organizovanju je Trst precej zaostal, zato pa potrebujejo mlade organizacije krepke materialne in moralne podpore od vseh slovenskih pokrajin. Posebno velja to o onih ustanovah, ki imajo pred očmi blaginjo slovenskega ljudstva, ki prihaja v Trst od drugod (izseljenci, služkinje).

Trst ima velik pomen ne le za nas obmorske Slovence, ki prihajamo z morjem v dotiko, s svetom, in mu oznanjamo, da prebiva tu naš rod, temveč tudi za vse druge Slovence, ki prihajajo v Trst na delo, ali pa ki se čez Trst izseljujejo. Važen je Trst za slovensko trgovino, ker po njem uvažamo tuje pridelke in izvažamo svoje. Končujem,

»Buči morje adrijansko,

Ostaneš nam slovansko —

»Če naše ljudstvo bo krščansko.«

»O le naprej, o le naprej,

Tja do srečnih krajev mej!« —

Krek: Prosim, da bi poročilo prišlo dobesedno v list in da se natisne v posebni knjižici.

Delavsko zavarovanje.

Gosp. Čebulj poroča: Obrt v Avstriji se dandanes mogočno razširja. Tovarne se tako množe, kakor bi rastle iz zemlje, in kapital se množi, zato tudi delavci. Tovarnarji so dobro zavarovani za svoje imetje, za vsak najnovejši stroj, a delavce imajo slabo zavarovane. Stroj, ki je mrtvo orodje, je dobro zavarovan, delavec, ki je živo bitje, pa ne tako. Kdo misli na naše zavarovanje? Tovarnar ne, ker se boji od svojega velikega kapitala kak vinar vzeti za delavsko zavarovanje.

Država se tudi malo briga; ko bi hotela, bi že v Avstriji imeli splošno delavsko starostno zavarovanje. Imamo že čez 50 let star rudarski zakon, ki govori o eni vrsti delavcev za zavarovanje, a zastarel je in ne zadostuje sedanjim časom.

Delavci pomagajo si sami, ko se drug ne zmeni za nas! Prihraniti si v sedanjih časih za starost ne moremo, zato se poslužujemo drugih pripomočkov! Ne tarnajmo in ne obupimo. Mislimo raje, kako si zboljšamo žalostni položaj! Delavci imamo podporni društva za slučaj bolezni. Pristopimo vsi k njim. Ta društva dajejo pomoč v bolezni. V Avstriji so privatne zavarovalnice za onemoglost in življenje, tudi teh bi se delavci imeli bolj posluževati, a žalibog nimajo za to zadostnih sredstev. Ko bi nekaj kronic vsako leto plačali, bi nam le prav prišlo, naj bi že sami sebe, žene ali otroke zavarovali. Potrebno bi bilo tako zavarovalnico v Ljubljani ustanoviti za vse slovensko ljudstvo.

Glavna naša želja je državno starostno zavarovanje. Vsak stan si želi državnega zavarovanja, zakaj si ga ne bi želel tudi delavec?

Tudi delavci ga moramo doseči. Zahtevati moramo, s prošnjo dandanes nič ne opravimo. Vlada je predložila lansko leto zbornici načrt zakona o starostnem zavarovanju, a ta načrt je pomanjkljiv, ker ga je izdelal neprijatelj delavcev.

A delavci smo za to, da postane zakon, le izpencilati se mora, da bode zadostoval našim opravičenim željam.

Delavci upamo, da novi državni zbor, ki bode voljen po splošni in enaki volilni pravici, bode to delo tako izvršil, da bode delavcem v korist, in da bode tudi delavski glas upošteval in da ne bode vse oblasti imela le država in delodajalci. Državno zavarovanje mora priti, delavci smo na propadu; tega propada nas reši le državno starostno zavarovanje.

Poglejmo še k našim obstoječim zavarovalnicam za neizgode! Na Kranjskem je nimamo, ker kranjski delavci spadajo k tržaški zavarovalnici. Ta zavarovalnica prezira slovenske delavce in skrbi le bolj za italijanske podanike. Gorje slovenskemu delavcu, če se poškoduje in je nezmožen za delo! Okoli advokatov mora hoditi, če hoče kak krajcar od teh gospodov dobiti. Delavci zahtevamo v Ljubljani za slovenske delavce državno zavarovalnico za neizgode. Tudi bratovske skladnice sedanjemu času več ne zadostujejo. Ni čuda, saj so stare že več stoletij. V nekdanjih časih so bile v veliko korist. Če je delavec imel pokojnine na mesec 10 do 14 kron pred 50. leti, si je za te denarje več kupil, kot sedaj za 40 kron.

Dandanes pa imajo delavci, ki so pri bratovskih skladnicah, pokojnine 16 do 20 kron na mesec. Lahko si mislimo, da nam niso več v potrebno korist.

V bratovski skladnici je vse skupaj pomečkano. Za slučaj neizgode in onemoglosti dobi delavec 200 kron na leto, če se pri 20. letih pohabi, da je nezmožen za delo ali če se postara, vseeno je tudi, če je delal 40 let. To ne zadostuje več našim potrebam. Pridejo naj pod državno upravo in naj se izprenalne po razredih, da ne bode treba delavcu prositi v pokoj, ko se trese že po vseh udih. Od 50. do 60. leta naj ima pravico v pokoj stopiti. Kaj nam je delavcem koristilo, ko je bil leta 1854. rudarski zakon ustanovljen? Bratovske skladnice spadajo pod ta zakon. Leta 1889. so ga nekaj popravljali, pa še zdaj ni popoln, zato proč z njim! Bratovske skladnice so tudi zastarele; proč z njimi! V veljavo mora stopiti zakon o splošnem starostnem zavarovanju.

Delodajalcem je prav, da se bratovske skladnice ne izprenalne, ker so za male krajcarje delavci zavarovani. Tudi kapitalist malo plača, dasi ima on prvo besedo, čeprav polovico delavci plačujejo. Delavski glas nič ne velja. Kaj pomaga delavcem, če so v načelstvo voljeni, pa predsednika oni ne volijo, ampak rudnik ali tovarnar. Ponavadi je ravnatelj tudi predsednik bratovskih skladnic, kar on reče, to mora biti. Če delavec kakšno pravično izpogovori, že gledajo, da ga stran spravijo.

Delavske žene so zavarovane za tretjino, če mož umrje, dobi vdova 68 K na leto. Če ima vdova osem otrok, dobi za dva 4, k večjemu 5 kron na mesec. Meni se dozdeva, da so tisti ljudje, ki so pravila bratovske skladnice kovali, gotovo mislili, da samo dva otroka jesta, drugo pa od zraka živijo. Bratovske skladnice torej ne zadostujejo sedanjim časom. Starostno zavarovanje za delavce se mora torej zakonitim potom doseči. Velika napaka bratovskih skladnic je to, da niso delavci zavarovani za slučaj neizgode pri drugih zavarovalnicah. Pri izprenalni bratovskih skladnic moramo delavci do doseči, da bode za neizgodo delodajalec plačeval, država mora pa zakonitim potom uvesti zavarovanje delavcev za neizgode. Vsi tisti delavci, ki so pri bratovskih skladnicah, morajo biti udje te zavarovalnice. V bratovske skladnice naj se plačuje samo za onemoglost in starost. Tudi z ozirom na domovinski zakon je nujno, da država razbremeni občine s tem, da ustanovi zavarovalnico za starost in neizgode.

Tržaška zavarovalnica ni nič vredna, razun tega pa tudi še pristranska. Merodajni faktorji naj delajo na to, da se dividende ne bodo porabile za laško iredento.

Milavec: Tudi železničarji smo ravno na tem. Prvo leto morda dobi 90 odstotkov plače, pozneje 10 — 20 odstotkov ali pa mu še vse vzamejo. V potrjenje referata navaja drastične vzgled.

Gostinčar: Sedanje zavarovanje ni nič

vredno nič, ker razna podjetja še nimajo zavarovanja za neizgode. Zato je treba zakon spopolniti in razširiti na vse delavce. Občine bi bile razbremenjene, delavcem bi se pa stanje izboljšalo. Upravni stroški zavarovalnice so veliki, a nosi jih delavstvo.

Oswald: Govori o slabem stanju državnih gozdnih delavcev.

Cebulj: Ko se zakon izprenalni naj bi delavci skupno z delodajalci volili načelnika in odbor.

Podlesnik: Utemeljuje resolucijo o zabavah in priporoča gojiti telovadbo.

Milavec: Hoče, da bi se pridejal še strelski klub.

Tul: Priporoča veslanje.

Gostinčar: Poleg iger naj bi se dobili kaki kupleti.

Krek: Priporoča izlete kakor jih dela kršč. soc. zveza.

Organizacija hipotekarnega kredita.

O tej važni točki poroča g. Premrou iz Gorice:

Organizacija hipotekarnega kredita.

Dovolite, da ne pripravljen nekoliko utemeljim dodatno točko k resolucijam k II. delu socialnega programa, katero sem si dovolil danes jutraj postaviti. Slišali ste že večerj od g. državnega poslanca štajerskega, dr. A. Korošca, kako žalostno je stanje našega kmetijskega stanu. Povedal vam je vzroke, radi katerih je prišel kmečki stan do tako težkega položaja, obenem pa tudi povedal sredstva, s katerimi bi se dalo ta težki položaj olajšati, kolikor mogoče odpraviti.

Ene točke njegovega govora se hočem bližje dotakniti, ker jo je le splošno omenil, kakor se je tudi le splošno oziral na isto točko II. katoliški shod. Ta točka je vprašanje o razdolževanju kmečkih posestev.

Naša organizacija ima demokratičen, a tudi izrazit agrarni značaj, kar je samoobsebi umevno, saj je 90 odstotkov našega naroda kmečkega stanu. Zato se mora ozirati tudi na razmere tega stanu, mora urediti svoje delovanje v prilogi istega. To se je doslej storilo, in sicer zelo živahno in vzpešno potom z družne gospodarske organizacije, ki se očividno razvija. Ali zadržano gospodarska organizacija, kakor se pri nas razvija, ima le paliativen pomen. Ona more sicer olajšati položaj kmečkega stanu, nikakor pa ne more ustaviti rastočega propadanja gospodarskih sil našega kmetijstva.

Propadanje kmečkega stanu v gospodarskem oziru se je pričelo, v onem trenutku, ko se je kmetu dalo popolno svobodo, odgovarjajočo liberalnemu gospodarskemu duhu 1848. leta. Prosto razpolaganje z zemljiščem, istočasno obremenitev zemljišč, nastala vsled odprave posebnih privilegijev fevdalizma, predvsem pa izprenalna naravnega gospodarstva v denarno gospodarstvo so pripravile kmečki stan v dolgove. Dolgovi so pa od leta do leta tako silovito, tako strahovito rastle, da so prišli do ogromne številke 8000 milijonov v Avstriji sami.

Narastajoča zadolžitev zemljišč, vedno pogostejše se ponavljajoče dražbe, rastoče izseljevanje kmetov v tuje dežele, pa niso mogle ostati skrite onim, ki ljubijo ljudstvo in skrbijo za dobrobit svojega naroda. Začeli so iskati vzrokov in izvorov propadanja in prišli vsled tega na sled, da sedanja uredba hipotekarnega, zemljejknjžnega kredita ne odgovarja potrebam in gospodarski zmožnosti kmečkega stanu. Da ne govorim predolgo, navajam na kratko hibe tega kredita, katere so spoznali vsled svojega proučevanja. Te hibe so:

1. Obrestna visokost nikakor ni v razmerju z ekonomično silo kmečkega stanu. Kmet pridela le vedno gotovo množino pridelkov, odvisno od raznih uim, množino, s katero mora zadostiti vsem svojim življenjskim potrebam. Obresti, pa, katere plačuje danes za najeta posojila, so previsoke, ne odgovarjajo gospodarskim njegovim silam, zato mora najeti vedno le nova posojila v pokritje obresti, tako da zaleze vedno dalje v dolgove in se bliža vedno bolj propadu. Potrebno je torej, da dobi cenjenih posojil.

2. Posojila, danes dobiva bodisi od privatnikov ali pa od denarnih zavodov. Privatniki in tudi denarni zavodi pa iščejo svojega dobička, ker hočejo za svoj izposojeni denar dobiti kolikor mogoče visoke obresti, obema pa je dobrobit kmeta samega deveta briga. Kakor hitro se jim pa nudi boljše prilika, odpovejo kmetu posojilo. Kmet more le polagoma odplačevati svoje dolgove; zato pa potrebuje časa, katerega ne morejo in nečejo nuditi ne privatniki in ne denarni zavodi.

Iz tega se razvidijo takoj oni trije glavni pogoji, katere zahtevamo za zemljejknjžni kredit, ki odgovarja značaju kmečkega stanu, **namreč nizkoobrestna, neodpovedljiva in obrokoma vračljiva amortizacijska posojila.** Te pogoje pa morejo nuditi le javnopravni občekoristni zavodi, pri katerih je vsakatera dobičkarja a priori izključena, in katere moreta osnovati država ali dežela.

Tudi nekatere slovenske pokrajine imajo že takih zavodov, ki pa so več ali manj prepojeni z narodnostnimi momenti.

Nam Slovincem pa je potreben tak zavod, ki bi splošno naše razmere imel pred očmi, zavod v katerem bi si sami rezali kruh, sami gospodarili. Tak zavod pa si moramo sami ustanoviti, in sicer je v tem oziru za nas najboljša zadržna oblika. Ta zavod bi v zvezi z drugim že obstoječim zadržništvom izpopolnil to, česar ne more izvršiti drugo zadržnišтво.

Govornik predlaga na to resolucijo. (Živahna pohvala).

Stanonik: Prihodnji drž. zbor naj bi rajfajzovkam dal posojilo iz poštne hranilnice.

Pelc: Razmere sedanjega časa zahtevajo, da se ustanovi hipotekarni zavod.

Krek: Dolgo smo že mislili na tak zavod za kmečki stan. Rajfajzovke tega ne morejo, ker smejo le na 4 leta posojati. Država naj bi s svojimi sredstvi podpirala tak zavod.

Premrou: Z državo ne bo nič, ker če da država enemu, se oglase vsi drugi, da tudi dobe podporo. Ta novi organizem, ki bi se ustanovil, naj bi bil v zvezi z drugim zadržništvom.

Krek: Naš zakon je zastarel in treba bo drž. zboru delati na izboljšanje.

Prof. Evg. Jarc jako spretno utemeljuje boj proti umazanemu slovstvu. Delo proti umazanemu slovstvu je dvojno:

1. Izobrazba;
2. izdajanje poljudnih knjižnic. Bodite oprezní in delajte po izobraževalnih društvi za dobro slovstvo!

Piber poučljivo govori o prometu s trjci, katero resolucijo je predlagal predsednik soc. odseka Krek.

Odsek za književnost in umetnost.

se je sešel v mali dvorani »Uniona«, ki je bila natlačeno polna. Dr. Opeka, urednik »Dom in Sveta«, otvori namesto dr. Pečjaka odsek in izrazi željo, da se udeležijo udeleženci živahno debate. Predlaga predsednikom odseka dr. Jos. Mantuanija.

Dr. Mantuani se zahvali za izvolitev. Naj oprostite zborovalci, da je on neka bela vrana med zborovalci, toda naj bodo uverjeni, da hrani pod belo haljo več črnih misli. (Živahno odobravanje.) Spored je ogromen in pridni bomo morali biti, da obdelamo vso snov. Želim, da se udeležijo udeleženci živahno debate.

Dr. Opeka predlaga za prvega podpredsednika gospoda profesorja Evgen Jarca in za drugega zastopnika Mohorjeve družbe gospoda Rozmana, za tajnika gosp. Čadeža. (Sprejeto.)

Dr. Mantuani poroča o samostojni organizaciji na znanstvenem polju.

II. slovenski katoliški shod je sklenil, da naj se izdajajo slovenski pesniki in pisatelji. Temu sklepu odgovarja za sedaj prvi korak: izdajanje ljudske knjižnice, katera naj podaja slovenskemu ljudstvu dobro pripovedno in poljudno-znanstveno berilo. Ljudska knjižnica podaja torej dvojno berilo.

1. a) Pripovednega berila imamo v Slovincih v obče pač več kot zadosti. Pečat razvika v naši dobi je ravno pripovedna literatura, izvzemši nabožno slovstvo in šolske knjige. A če to pripovedno literaturo malo presejemo, dobimo moralno dopustljive in nedopustljive, umetniško dobre in slabe spise. Oziraje se na to delitev, moramo stran položiti ogromno množico spisov, ki niso za katoliško vzgojene in čuteče sloje, to je za naše ljudstvo, za katero se piše v prvi vrsti. To je negativna stran.

b) A iti nam je še globlje in pripovedno berilo zavedno urediti tako, da bo učinkovalo lahko na vse sloje. Snov bodi vzeta iz domačega ljudstva. Tu je mnogostroko duševno življenje, katerega še nismo proučili, tu je pa pa tudi še ohranjene mnogo pristne kulture v mišljenju in čustvovanju, če tudi immanentno in latentno.

Ljudstvo, ki pozna snov, katera je iz njega izšla, se bo naslajalo in likalo najbolj ob umetniški obliki, ki mu preide počasi v kri in v dušo.

Nasproti naj pa snov sama inteligenco spet zbliža z ljudstvom, kateremu je po svoji vzgoji odtujena. Da omikanci drugače mislijo, nego ljudstvo, da je njihovo svetovno naziranje drugo, da se njihovo čustvovanje ne ujema z ljudstvom, je po naši vzgoji povse naravno; naravno je pa tudi, da se tem potom ubija domačnost. To bi bila naša narodna smrt, ko bi dosledno pokopavali v grobljah tujih kultur narodna in ljudska svojstva. Zato je prepotrebno, da se slovenska inteligenca večkrat opomni, kje da so njene korenine in kje da je prava, živa narodnost.

S tem bodi rečeno, je dobro pripovedno berilo zelo potrebno in vredno, da zastavljajo najboljši poklicani faktorji svoje pero v to svrhu.

c) Te opazke pa naj se ne tolmačijo tako, kot da ni smetke obdelavati tujih snovi. Tudi to je potrebno, a šele v drugi vrsti. Tedaj pa bodi načelo, zajemati snov iz takih kulturnih osredij, ki so bila z našim razvitkom v ožji zvezi; to se pravi, snov se mora s premislekom izbirati in obdelavati, to pa more le izviren spis. Gledati bi bilo zato v prvi vrsti na dobre izvirnike, ne toliko na prireditve in prevode.

Na polju pripovednosti je še mnogo dela, in ne ravno lahkega.

2. Navzlic temu pa, da je pripovedno berilo velike važnosti in da ga nikakor ni podcenjevati, navzlic temu, da tvori za naše razmere prvo gaz v hram zavednega duševnega življenja, in da je treba v več slučajih to gaz delati v celo, bi si vendar usojal prositi, da smem z mnogo močnejšim povdarkom baviti se z drugo točko:

s poljudno-znanstvenim berilom.

a) Misel poljudno-znanstvenega berila je izvrstna in tvori prvo pot v poučevanju ne le priprostega ljudstva, temveč tudi omikancanestokovnjaka. Vsi zavedni narodi imajo že davno take zbirke, dasi zelo nejednake vrednosti.

Prireditve iz tujih spisov so prekuhana hrana. Pri novorojenčku so najbolj občutni prebavni organi, ki ob nepravilni hrani demonstirajo na mučen način in se celo s smrtjo maščujejo. Tudi naše ljudstvo je v slovstvenoznanstvenem obziru še dete po porodu in treba je vestne pozornosti pri dušni hrani, da ne oboli ali celo umrje. Bojim se, da bi pokazala statistika duševne smrtnosti, ko bi jo pisali, ravno pri nas visok odstotek slučajev vsled napačne dušne hrane.

c) Prejšnja praktika. Pri nas so se do najnovejšega časa pokupili in postrgali — mnogokrat uže plesnivi — ostanki tujih proizvodov in se dovažali od tam, kjer je bila ravno kaka vrednostna razprodaja, ne glede na to, jeli ugaja ta hrana našemu novorojenstvu, ali ne. Katoliško gibanje je v tem oziru silno mnogo izboljšalo in nadkriljuje prejšnjo praktko.

Naloga katoliškega gibanja. Ravno zaradi tega pa mu pripada še nadaljna uloga, ker je pokazalo svojo usposobljenost: da tudi samo prideluje, da pomaga ustvariti lastno podlago za poljudno-znanstvene spise: svojo, slovensko, strogo znanstveno literaturo, kajti le iz te moke se dela dober kruh poljudne vede.

d) Ali ni dovolj, ako zajemamo iz vednostnih del tujih literatur? Vsaj je vendar veda mednarodna!

To je sicer resnica — pa ne cela. Nikdo ne more svoje kože sleči, vsak znanstvenik ostane narodno to, kar je postal ob svojem rojstvu, nobeden ne čuti mednarodno, če je tudi vsem drugim narodom strogo pravičen. In ravno svoje, narodne in slovenskemu narodu pravične, vednostne literature nimamo! Vzemimo zgodovino! Tu smo prišli po požrtvovalnosti slovenske Leonove družbe v zadnjih letih ravno do prvega začetka s tem, da nam je gospod profesor Kos z velikanskim trudom, z redko vsposobljenostjo in uzorno pridnostjo navrtal prvi vrecel! Kaj nam se še vse skuha s to vrelčevino! Sicer pa živimo dolgo vrsto let le od priložno zbranih koščkov drobtin in drobtinice Izvestja, Mitteilungen, Zbornik, Sumijev arhiv — ki so vsi bolj snov kot zgodovina sama, ali pa od jako subjektivno zamesenih stvari, za kar naj navedem kot strahilo le Dimitz-ovo »Zgodovino Kranjske«, ki do sedaj velja — in to celo po pravici — za najboljšo, iz katere se uče drugi narodi. Na široki, kritično - diplomatični podlagi spisanе zgodovine slovenskih pokrajin kot narodne skupine, še dolgo ne bomo imeli. Edino duhovstvo se živahno kreta. Zgodovina fará je lep dokaz zato.

Pri drugih znanstvenih strokah se nam godi še slabše.

En pogled v slovensko bibliografijo nas pouči o tem. Največ samostojnega duševnega dela imamo na jezikoslovnem-bogoslovnem polju. Če se pa podamo na druga polja, recimo naravoslovje, etnografijo, folkloristiko, filozofijo, medicino in njihove panoge, pa moramo priznati, da skoraj zasnutkov nimamo pokazati. Vse kar imamo tiči v prvih letnikih »Zvonas«, »Kresa« in v novejšem času v »Kat. Obzorniku«.

Vsled teh razmer je potreba, ustvariti si svoje slovstvo.

S tem dejstvom nam je narekovana potreba, ustvariti si svoje lastno znanstveno slovstvo, ki se bode oziralo tudi na naše razmere in potrebe, ki bode upoštevalo naša svojstva.

e) To vse ne gre kar čez noč. Za sedaj bomo se morali črpati iz drugih slovstev, a stremiti nam je po tem, da začnemo samostojno in sistematično gojiti vedo in da vstopimo kolikor mogoče kmalu v vrsto znanstvenikov, pišoč v naši materinščini.

Da se pa zbudi zmisel za strogo znanost tudi med razumništvom, osobito med laiki, je prirejevanje znanstvenih tečajev in predavanj najboljša pot. Predavanja naj bodo v zvezi z diskusijo, ki naj predavanju redno sledi — tako, da si nihče ne bode upal predavati, če ni res dobro podkovan, in da bode poslušalec res kaj pridobil in poučen šel od predavanja, tudi tedaj, če si je preje domišljeval, da nadvladuje snov. To naj bode poizkus, približati se tudi onim, ki niso v kat. taboru. Bodimo katoliški; poizkusimo na tem polju. Znanosti v resnici prijazni ljudje bodo prišli, ker bodo veseli, da bodo imeli sredotočje svojih teženj. Če pa odklonijo — imamo mi zavest, da smo storili svojo krščansko in omikaniško dolžnost.

Od žive besede moramo prodirati dalje do tiskane obravnave, ki bodi strogo akademična.

Ideja:
Slovenska Matica,
Leonina,
Muz. društvo,
Zgodov. dr.,

Dr. za krščansko umetnost, vsako naj voli poseben odsek za znanost, vsak odsek naj ima svoj odbor, a vsi odbori enega prosto voljenega predsednika.

f) V to svrhu pa je neobhodno potrebno, da si ustvarimo občno središče za strogo znanstvena dela.

Tu zastavi seveda tudi gmotno, finančno vprašanje, o katerem bo posebej razpravljati, če se ta misel načelno vsprejme.

g) Navajal sem sedaj notranje potrebe za vstvarjenje strogo znanstvenega zavoda. A imamo še druge motive. V zadnjem času se glasno zahteva slovensko vseučilišče v Ljubljani. Nočem se muditi pri tem vprašanju: če se prasa: Jeli univerza za nas potrebna, moramo temu vprašanju iz vsakega stališča pritrditi. Če se pa vprašamo: Smo li danes duševno in znanstveno pripravljeni za njo moramo istotako odločno — molčati.

Tudi zahteva vseučilišča narekuje nam ob enem dolžnost pripraviti še znanstveno za oživotvorenje visoke šole.

h) Za katolike naj navajam še nadalje en zunanji nagib. Očita se nam, da smo mračnjaki, da se bojimo luči strogega znanstva, da želimo ljudstvo obdržati v temi in nevednosti, itd. To je staro ropotanje, za katero se pač noben pameten katolik več ne zmeni. Z besedami odbijati take napade, je popolnoma brezuspešno delo. Z dejanji, to velja! Če se ustanovi vednostno središče v Sloveniji pod katoliško egido, — in to je pravzaprav ob sebi umevno — nihče ne more več verjeti, da se bojimo stroge vede. Leo XIII. in arhivi!

i) Le tedaj bomo veljali toliko kot drugi, če bomo imeli enkrat svojo znanstveno literaturo, če bomo prisilili tudi druge narode, osobito Nemce, posegati po slovenskih znanstvenih razpravah in jih citirati — in to le s svojim duševnim delom.

S tem se bomo tudi sami pripravili in usposobili, da pišemo svojim rojakom na lastno ustvarjeni podlagi poljudno-znanstvene spise. Debata.

Katoliški shod skleni:

1. Ljudska knjižnica se odobrava z željo, da so pripovedni spisi kolikor mogoče izvirni, in da jemljejo snov iz domačega osredja.

2. Glede na znanstveno-poljudne spise priporoča katoliški shod gg. pisateljem največjo pčnost, kadar zajemajo iz tujega slovstva in želi tako prirejenih spisov, da odgovarjajo stanju omike in potrebam slovenskega ljudstva.

3. III. slovenski katoliški shod priporoča da se sestavi en odbor, ki naj uvaža misel ustanovitve osrednjega zavoda za strogo znanstveno slovstvo in upa, da bo ta odbor pri IV. slov. katol. shodu predložil vsaj formalno in akademiško izdelan načrt, kako naj se ustanovi ta zavod.

4. III. slov. katol. shod želi, da se prirejuje strogo znanstveni kurzi in posamezna predavanja z namenom, da se vzbudi v širših krogih razumništvu misel za strogo znanost, ki naj bo podlaga poljudni vedi.

5. Dobro bi bilo, da se za domačo zgodovino zbere gradivo in objavi v vse prične matrike, urbarji itd.

O tisku

poroča g. Fr. S. Gomilšek.

Organizacija katoliškega tiska je za nas največjega pomena. Ta pomen se sicer že primerno uvaža, vendar pa še ne tako, kot je dandanes nujno potrebno. Največ zaslug za razvoj tiska med katoli. Slovenci so si brez dvoma pridobile Mohorjeva družba v Celovcu in Katol. tiskovni društvi v Ljubljani in v Mariboru. Mohorjevo družbo vzdržuje in podpira celi narod slovenski, da lahko izvršuje svojo nalogo. Ona je v resnici naš prvi in najiminentnejši kulturni zavod: prava ljudska univerza. Zato pa opravičeno tirjamo od njenih publikacij, da nadkriljujejo vse druge in da v polni meri uvažujejo zlasti verske in narodne časovne potrebe. Tozadevne želje lanskega »Zvezinega« shoda v Mariboru je vzorno delujoči odbor sv. Mohorja vzel na znanje in obljubil, da jim bo ugodil v vsakem oziru.

Poleg tiskarnice Mohorjeve imata za napredek katoliškega tiska največ zaslug: Katoliški tiskovni društvi v Ljubljani in v Mariboru. Delovanje ljubljanskega Katol. tiskovnega društva res občudujemo. Poleg najmočnejše upravljene domače tiskarne si je v ugodnem trenutku pridobilo še tiskarno v Novem mestu in v Postojni. Ravno tako vstrajno se trudi mariborsko Katol. tiskovno društvo, ko si je lani kupilo svojo hišo in si oskrbelo nainovejše stroje.

Katol. tiskovnih društev pogrešamo v tržaški in goriški škofiji. Mislim, da so v obeh potrebni. Zato bodi skrb obeh škofij, da se ustanove. Na štajerskem bo na vsak način moralo priti sčasoma še do ustanovitve druge Katol. tiskarne in to v Celju ali v katerem drugem mestu.

Glede knjižnic opozarjam na izvrstno poročilo lanskega »Zvezinega« shoda v Mariboru. Tam podana navodila naj uvažujejo povsod naša društva. Najdražji zaklad, središče vsakega društva je njegova knjižnica. Da se ta primerno upravlja in spopolnjuje, bodi vestna skrb voditeljev naših društev. Zato je pri društvenih prireditvah nujno treba pametnega gospodarstva, da res kaj vržejo, da trud ni zastonj, da se čisti dohodki lahko porabljajo za pomnoženje knjižnic.

Res velike važnosti so tudi rodbinske zasebne knjižnice. Izobrazba se jako širi in napreduje. Zelo jo zlasti pospešujejo domače knjižnice, ki jih moramo pripravljati ob vsaki priliki. Da bo vsaka boljša kmečka hiša, pa tudi hiša priprostega delavca imela posebno omaro za knjižnico ali vsaj dostojno shrambo, to misel moramo povsod širiti. Nakup omogočujemo knjižarne. Teh imamo gotovo premalo zlasti na štajerskem. Tam nimamo nobene slov. knjižarne. Celjska in mariborska tiskarna smeta prodajati le svoje izdelke. V Celju, v Mariboru in v Ptujju obstoje nemške knjižarne, ki prodajajo tudi slovenske knjige. Menda veliko boljši ni marsikje drugod. V tem oziru se mora nekaj ukreniti.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani bi naj bila zavod prve vrste na Slovenskem, in naj bi dajala popusta ali rabate. Dobi naj tak lokal, kjer bo lahko vtržala vsem zahtevam.

So kraji na Slovenskem, posebno ob mejah, kjer ni mogoče ustanoviti nobenega društva. Na takih krajih se morajo dobiti zanesljive osebe, ki oskrbujejo potovalne knjižnice. Gotovo število knjig z natančnim inventarnim zapisnikom in izposojalnikom se pošlje na en kraj. Ko so vse knjige prebrane, se zamenjajo z drugo serijo knjig z drugega kraja.

Snovanje takih knjižnic, ki so nujna potreba, posebno v obmejnih krajih, naj oskrbujejo »Slov. kršč. soc. zveze« posameznih slovenskih pokrajin.

Marsikje kaže pričeti kar s stalno knjižnico, ki naj ustvari podlago za osnovanje novega izobraževalnega društva. V Apačah ob meji blizu Radgone, kjer je po nemških občinah posejanih mnogo Slovencev ob južnem robu župnije pa dve še po večini slovenski občini, sem s pomočjo ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Benediktu v Slov. Goricah ustanovil koncem lanskega leta tako knjižnico. Dobil sem za vodstvo knjižnice blizu cerkve v neki slovenski hiši 20letno pošteno slovensko dekle in sem njej izročil dragoceni zaklad. In kak je bil uspeh? V pol letu je bilo izposojenih nad 400 knjig. Moški in ženske segajo po knjigah in so obljubili z veseljem prispevati po 1 K na leto. Ker je podlaga ustvarjena, smo sklenili ustanoviti katol. slov. bralno društvo in so pravila že pri namestitvi v Gradcu. Da bo društvo lahko prosegalo, mu še moram zagotoviti in gotovih krajih redno letno podporo.

Stalne, pa tudi potovalne knjižnice moramo začeti snovati zlasti ob jezikovnih mejah, da nas ne bodo v tem prehiteli Nemci in Lah.

Naše katoliško časopisje lepo napreduje in njegova moč narašča vspešno z našim katoliškim napredkom. To velja o vseh naših listih, zlasti še o našem centralnem glasilu, dnevniku »Slovenec«. Številke, in to visoke številke pričajo najjasneje o veliki razširjenosti našega časopisja.

So župnije, kjer je naše časopisje tako razširjeno, da bolje ne more biti. Žalibog pa še je tudi mnogo župnij, v katere zahaja le nekaj izvodov naših listov. V takih župnijah zastoj iščemo naše organizacije, ljudstvo pa lahko potem dobivajo nasprotniki za sebe. V tem oziru ne smejo počivati duhovniki kot duhovni voditelji ljudstva. Treba je iti med ljudstvo in pridobivati ljudi od hiše do hiše za dobre časnike. Uspehi ne izostanejo. To delo naj podpirajo upravništva listov, da koncem leta pošljejo na vse župne urade izkaz z imeni naročnikov lista, v dotični župniji. Ta izkaz bo dušnim pastirjem pojasnil, kdo da kaj bere in koga še treba pridobiti. Tako bo agitacija olajšana. Zraven tega naj bi upravništva listov sestavila, statistika za celo škofijo. Številke največ povedo tudi za spazancem. Vsak duhovnik imej tudi zapisnik vseh v župnijo prihajajočih listov, dobrih in slabih ter njihovih naročnikov. Z veseljem posreduj pri naročevanju s sprejemanjem in odpošiljevanjem naročnine, kar si naj zabeleži v svoj zapisnik. Včasih zadošča mimogrede rahel opomin in dobil bo morda že zaostalo naročnino. To moramo povsod doseči s svojim agitacijskim delom, da bo imela vsaka slovenska družina vsaj eden katoliški list naročen. »Slovenec« pa moramo spraviti v uglednejše rodbine, saj nedeljsko izdajo, zlasti pa v naše gostilne. V tem oziru se je že veliko storilo na Kranjskem, iako malo pa v ostalih pokrajinah. Naša izobraževalna društva naj naročajo le dražje, večje liste, lokalni list oskrbi si vsak od sam.

Naše časopisje moramo v vsakem oziru še povzdigniti.

Uredniki naših listov naj bi bili akademično naobrazeni ljudje. Kam nesposobni ljudje spravijo list in dobro stvar, imamo žalostne zgleda na Slovenskem. Listi, ki hočejo veljati za katoliške, morajo brezpogojno pristegati na katoliško načelo in se v resnici po njih ravnati. Kder se kak polovičarski list podpira, morda še celo s sotrudištvom, pomaga le nasprotnikom in zavira naš napredek. Ven z liberalnimi listi iz naših katoliških rodbin!

Listi naši naj bodo skrbno urejevani. Kratki, jasni, poljudni članki naj nadomestijo dolgovazne otrobe. Uredniki si naj pridobe po vseh župnijah zvestih in zanesljivih stružnikov. Liste naše bomo najljubše tedaj razširili, ako bodo vedno v njih poročila iz domačega kraja. Znamke se naj pač povrne dopisnikom, zlasti priprostim. Preveč malenkostne reči se naj ne sprejemajo v list, škoda papirja. Zlasti pa je treba pravilnosti pri osebnih napadih. Tu mora urednik biti jako pazljiv in strog. Kolikokrat se dobre, za našo stvar zaslužne osebe grdo napadejo po zaslugi kakkega dopisnika, ki mu slučajno niso naklonjene!

Ker je le gospodarsko močen narod, duh politično upliva, naj naše časopisje več prostora posveti resnim gospodarskim reformam, kot drobnim brezpomembnim noticam.

Edini naš katoliški dnevnik »Slovenec«, ki je v zadnjih letih res lepo napredoval, mora postati vseslovenski dnevnik. Zato pa se še mora v toliko izpopolniti, da ga bodo kot takega upoštevale tudi izvenkranjske pokrajine. Kakor smo vsi z velikim zanimanjem prebirali hitra natančna poročila z Balkana, želimo si tudi rednih poročil o narodnem in zlasti še o katoliškem gibanju med brati Hrvati, Čehi in Poljaki.

»Slovenec« mora ustrezati tudi trgovskim zahtevam, da prinaša redne cene pridelkov, da vzbuja smisel za napredek našega slovenskega trgovstva, ki je še tako slabo organizovano. Pri slovenskih trgovcih, ki so dobrega mišljenja, naj tuje liste, kot n. pr. »Tagespost«, »Neue Freie Presse« i. dr., nadomesti »Slovenec«. Stavimo vse, uredništvo in naročniki in sotrudi, da bo »Slovenec« res primerno glasilo v katoliški organizaciji tako živahno delujočega slovenskega naroda.

Liberalizem se organizuje po posameznih slovenskih pokrajinah in pomnožuje svoje časopisje. Treba je, da tudi naši listi v izvenkranjskih pokrajinah store potrebne korake za uspešno konkurenco. Zavedajmo se vsi katoliški Slovenci, da je katoliški tisek, naše katoliško časopisje, naš prvi in najboljši agitator za

razširjenje in oživotvorenje naših katoliških idej.

Pozdravi.

Celovec. Naj Bog bogato blagoslovi težnje katoliškega shoda v okrepljenje vernikov, v čast in povzdigo svete cerkve in krasne avstrijske monarhije. — Jožef, knezoškof krški.

Brno. Za projev oddanosti vzdavam vrouce dika udeluji vsem sučastnikúm sjesdu své biskupske požehnání. — Pavel, biskup.

Praga. Slechtným vaším snaham přeje zemská rada katoliku českých hojnost božho požehnání plný s dychtí vým zájmem. Sledujeme vaše jednání a litujeme upřímně, že pro nahodí lé překážky pro tentokrate nikdo z nás nemůže k vám zavítati. — Hrabě Schönborn, předseda.

Spljet. Pozdravlja u Kristu katolički sastanak, prošeć mu obilje božjeg blagoslova i da njegov čestiti rad bude spasonosno uspešan za izglednu u vjerskoj djelatnosti slovensku braću te zrakom svojim obasja i hrvatsku braću. — Biskup Nakić.

Prodlice. Z cyrillo methodejske Moravy srdecny pozdrav duchem a srdcem s vami a za vas. — Poslanec dr. Hruban.

Videm na Laškem. Živi uzorno delovanje katoliških Slovencev. Krščanski duh spravi v nerazrušno edinost z geslom: Bog in narod! vse razkosane sinove Slovenije. — Trinko.

Spljet. Čustvima divljenja, radovanja, čestitamo na pobjedonosnoj borbi za krst i dom srdačni pozdrav. Jednokrvoji braći uz molbu: Krst te štiti i čuvaj, vijerni ti narode hrvatski i slovenski! — Svećenik Kalogjera.

Charwaty u Olomuce. Kež má veškeré Slovanstvo unii v duhu ss. Cyrilla a Methodeje! Kež splni se Slovincům i Slavii celé, slovo toto:

Hvezda milá zářivala
a ta vedla národ náš;
nade všechny jiné plála
nám té zlaté hvezdy stráž.

Vyjdi, vyjdi hvezdo shvelá,
at' té opet zahlednu,
by te vlast má opět zrela,
hvezdo zlatá šťastných dnů!

Tou hvezdou zlatou, blahoplnou — svatá víra cyrillo-methodejska, víra katolická! Protož čest a sláva Slovincům, statečným ctitelům a stoupencům ss. Cyrilla a Methodeje! — Jan Vychodil, assessor J. Exc. bisk. Strossmayera deka a farář v Charvátch.

Cleveland. Slavní prip. odbor za III. slovenski kat. shod v Ljubljani! Jako žal nam je, da nam ni mogoče poslati svojega zastopnika k III. slov. kat. shodu. Ni temu krivo, da smo oddaljeni od prelube domovine, pač pa nam sed-nje razmere ne pripuščajo, se udeležiti za slovenski narod tako važnega shoda. Prepričani bodite, da Slovenec v tujini ne bode nikdar pozabil dolžnosti do svoje očetnjave, do svoje predrage domovine, da Amerikanski Slovenec bode vedno stal na trdnem stališču, kojega neomahljiva podlaga je in bode katoliška vera. Zbrali se bode te dan iz raznih krajev Slovenije, premostrivali bode sredstva v blagor svojega naroda, a prepričani bodite, da Slovenci v Ameriki odbravajo Vaše ukrepe in podpirajo Vaše predloge. Zatorej pogumno na delo! Ne plašite se malenkosti, kajti ona se bode takoj umaknila, ko bode vedela, da se zavedate reka: »V slogi je moč«, in ko bode videla, da resnično delujete po tem geslu, splašila se bode ogromna armada, ki hoče z vero in edinostjo priti do svojega cilja. Le pogumno bratje! Pot se vam gladi, a III. slov. kat. shod naj odstrani še malenkostne ovire, ki mu hočejo zabranjevati cilj. — V duhu z Vami Vaši »Amerikanci«. — Uredništvo »Nove Domovine«, v imenu katoliškega-slovenskega naroda v Ameriki.

Lvov. Serdeczny prymit slavomu zborowy. — Alexander Barwinski.

Zagreb. Iz pupoljaka postapa ruža, koja cvate divnim cvatom krščanskog socijalizma. Bog uzdrži, Bog poživi bračo Slovence na trećem katoličkom shodu. — Centralni odbor krščanskih socijala, Zagreb.

Zagreb. Svi smo složni, svi smo jedni. Napred krščanski socijanci. U Kristu je spas! Živili Slovenci! — Organizacija pivovarskih radnika, Zagreb.

Split. Iz Zvonimirova grada svećenici sakupljeni za duhovne zabave zanosom pozdravljaju katolički shod slovenske braće zavjetom, da odjekne jednakim odzivom i kod nas Hrvata. — Martinović, Vuletin, Lekić, Luzmić, Luketa, Pavlinović, Vrčić, Čikeš, Ivanišević, Damić, Rimac, Bavčević, Mateljan, Alfrević, Skarica, Lubin, Smolje, franceski Tresić, Jerkunica.

Zagreb. Pozdravljamo treći katolički sastanak, svevišnji Bog blagoslovi pravedni rad krščanskog slovenskog naroda. — Organizacija tramvayskih namestnika, Zagreb.

Hercegovac. Duhom pribivajući katoličkom sastanku iz dna srca molimo Bože blagoslovi nastojanje mile braće Slovenaca. — Posavec, župnik.

Velehrad. U hrobu sv. Methodeje prosime snažne Všemohoucího by na přimlúvu sv. Cyrilla a Methodeje žehnal snahem zbožeho zjezdú a jednotlivým účastníkum. — Rector koleje.

Velehrad. Dnešnímu sjezdu přejeme mnoho zdaru. — Česká liga akademiků v Praze. Santa Josef, předseda.

Dunaj. Dunajski Slovenci združeni v

slovenski katoliški »Straži«, kar najiskrenejše pozdravljamo svoje drage rojake iz Koroške, Kranjske, Primorske, Štajerske, Beneške in Ogrske zborujoče na katoliškem shodu v Ljubljani, kličemo »Na zdar! Zastopnikom Čehov, Hrvatov izražamo željo, da bi se ustanovil apostolat svetega Cirila in Metoda tudi za Slovence po zgledu češkega apostolata. Trdno vez med Slovenci v domovini in tujini Bog blagoslovi! Podajmo si roke! — Strahovnik, predsednik »Straže«.

Nova kapela. Radujoči se zagrebački bogoslovi katoličkomu sastanku raduju se ujedno vedrijoj budućnosti bratskih. — Doukovic, predsjednik.

Dunaj. Buh žehnej sjezdu na přimlúvu panny Marie a sv. Josefa a sv. Cyrilla a Methoda. — Jednota sv. Methodeje, Viden.

Rudolfovo. Veri, domovini in cesarju zvesti novomeški obrtniki želijo Vašemu zborovanju obilo vspeha in blagoslova Božjega. Ne pozabite malega obrtništva, katero bje boj za svoj obstanek! Pričakujemo Vaše pomoči pravočasno. — Malović, Francić, Murn, Mikolić, Cigler, Murn, Prus, Piceli, Meznarišić, Čiber, Sedlar, Appe, Vovk, Forsek, Reitz, Kastelic.

Rudolfovo. Izpod Gorjancev navdušen pozdrav vsem zborovalcem. Naj bo Vaše delo nov korak za krščansko prosveto Slovenstva. — Županstvo občine Šmihel-Stopiče, Zurec.

Rudolfovo. Vsegamogočni blagoslovi III. katoliški shod! Vse za vero, dom, cesarja. — Hranilnica in posojilnica v Kandiji.

St. Lenart. Bog blagoslovi Vaše sveto delo, da se tudi naše Marijine družbe razširijo po vseh slovenskih škofijah. — Peter Česl, predsednik benediške mladeniške Marijine družbe.

St. Lenart. Naj tretji slovenski katoliški shod navduši vse Slovence in Slovenke za versko in narodno vzgojo naše mladine in za našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda iz dna srca želi — Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Benediktu v slovenskih Goricah.

Ajdovščina. Iskren pozdrav! Marija čuvaj narod, da ne propade. — Dekliška Marijina družba v Šturiji.

Metlika. Živeli hrabri možje! Nebroj pozdravov pošilja iz Belokrajine. — Matjašič, župan.

Kamnik. Bog blagoslovi Vaše delo! Versko-narodna ideja prešini ves slovenski narod! — Duhovščina dekanije Kamnik. Lavrenčič, dekan.

Osp. Osebo zadržan kličem iz Istre: Bog blagoslovi. — Kompare, poslanec.

Trst. Zeleč obilo uspeha pozdravlja shod — »Novi List«.

Spljet. Diveč se vašoj odločnosti i svietu srdačno pozdravljamo ovaj sastanak. — Katolički diocesanški odbor.

Novo mesto. Živeli zbrani na III. katoliškem shodu! Vse za napredek in izobrazbo vernega ljudstva! — Ljudska knjižnica v Kandiji.

Suhor. Slava zborovalcem! Dal Bog, da moč krščanske ideje prešine vse sloje! — Župnik Pavlovčič, nadučitelj Perko, župan Tome, Ambrožič, Klemenčič, Šuklje, svetovalci.

Wolfsthal. Sijajnega izida in bogatega uspeha želi prav srčno — predsednik Pijevega društva baron Walterskirchen.

Sarajevo. Srdačno pozdravljam veliki zbor braće Slovenaca. Živilo jedinstvo hrvatsko-slovensko kliče: — Gijuro Džamonja, urednik »Osvita«.

Mistek. Buh žehnej prace vaše! Duch svatý osvět' fečníky laskou bratrskou napln' účastníkú a zdaru všelikého dej bratrum Slovincům, nam obvyzlášt' milýma a drahým. — Kadlčák, předseda katol. spolku učitelského.

Senj. Zapriečen, duhom navzoč pozdravljam braću, Bog blagoslovio shod, usrešio Slovence i Hrvata. — Dr. Binički, dr. Mokvina, dr. Lončarić, Gaus.

Gorica. Podpisani častita in zastopa III. slovenski katoliški shod. Bog z vami! — Županstvo St. Andraža, župan Lutman.

St. Lenart. Živeli katoliški zborovalci! Bog blagoslovi vaš trud v blagor domovine slovenske. — Društvo »Edinost«, Sv. Jurij v Slov. goricah.

St. Lenart v Slov. goricah. Dejanja naj postanejo iz idej, ki jih zastopate na III. katoliškem shodu. — Roškar, deželni poslanec.

Ston. Udivljenjem pozdravljamo velebitni sastanak u Ljubljani slovenske braće. Luč katoličke ideje prerodi hrvatsko-slovensko bratstvo! — Butnjević, nadpod Lepeš, svećenik Fortunić, nadučitelj Buško, trgovac Ficović, općinski prisiednik, Roko, nadučitelj, Krali, klerik.

Vipava. Izpod zelenega Nanosa ter skalnatega Kolka želi vam občina colska najboljšega sadu in pridelka. — Fr. Pregel, župan.

Vipava. Bog blagoslovi vaše delo. III. slovenski katoliški shod naj navduši vse za naš sveti boj, naj pripomore, da popolnoma zmagajo krščanska načela med Slovinci! — Marijina dekaška družba, Budanje.

Varaždin. Sakupljene katoličke borioce za boljak Slovenije iskreno pozdravlja — predsedništvo katoličkog djetičkog društva.

St. Vid pri Vipavi. Nebeška kraljica naj izprosi tretjemu katoličkomu shodu obilnega blagoslova. — Marijina družba v Podragi.

Sava. Živela katoliška narodna zavest! Živeli zborovalci! Slava! kliče Sava. — Bratje Dernovšek.

Solk n. Resolucije III. katoliškega shoda naj napravijo edinost katoliške Slovenije. — Katoliška politični čitalnica Čepovan.

Prezid. Podpisani pridružujejo se duhom tomu eminentnom katoličkomu sastanku. — Vlasieć, dekan, Križek, administrator.

Št. Lenart. Vsem udeležencem katoliškega shoda kliče gromoviti živio! — Dr. Tiplič, podpredsednik katoliškega političnega društva za lenarški okraj na Štajerskem.

Mali Lošinj. Pred eukarističnem tajnom molim blagoslovi najslajši uspeh sastanka te sreče katoliškega slovenskega naroda. Srdačni pozdrav zborovalcem! — Za uredništvo vjestnika »Eukaristia«. Dr. Bonefačič.

Rodohovava s. Z Bogom in Marijo za slovensko domovino! — Mladeniška Marijina družba v Št. Vidu pri Zatičini.

Radohova vas. Vse za vero, dom, cesarja, da nam vzide lepša zarja! — Društvo »Napredek« v Št. Vidu v Zatičini.

Pragersko. Vaše resolucije so naše zapovedi. — Dekliška Marijina družba, Cirkovce.

Pragersko. Živeli zborovalci! Le katoliška načela bodo varovala slovenski narod nemške nadutosti, francoskega roparstva, mažarskega nasilstva, turške pravičnosti. — Mladeniška Marijina družba, Cirkovce.

Pragersko. Bližnjemu v pomoč, vera naša moč. — Ognjegasno društvo Cirkovce, Ivan Kaiser, načelnik.

Pragersko. Srčne pozdrave našim vrlim voditeljem, udeležencem in prijateljem slovenskega katoliškega tabora. — Zupanstvo Cirkovce. Zupan Anton Goljat, svetovalec Jurij Lah.

Pragersko. Le naprej za zastavo križa! Bog blagoslovi vaše sveto delo za pravo omiko in svobodo. — Anton Ravšl, župnik, Melhijor Zorko, kaplan.

Zagreb. Blagoslov božji pratio vaše djelovanje. Stotruki plod donijelo vaše nastojanje. — Kornfeind, Lachner, Debeljak, Stefanec, Markov, Kotljarski.

Zagreb. Napred krščanski socijali! Nitko ne može razrušiti čvrstog temelja, na kojem sagradjujemo budućnost naroda. Živili Slovenci! — Organizacija tvornice žaluzija, Zagreb.

Zagreb. Bog blagoslovi treći katolički sastanak braće Slovenaca. Živili krščanski socijali! Napred za dom i rod! — Organizacija kologradinjskih radnika, Zagreb.

Zagreb. Srdačan pozdrav istomišljenikom. Bog blagoslovi poštenu rad. — Organizacija dućanskih namjestnika, Zagreb.

Zagreb. Živili krščanski socijali na trećem katoličkom shodu. — Organizacija kamenobrusara, Zagreb.

Št. Vid pri Vipavi. Goška Marijina družba želi, naj shod pripomre, da pride k nam božje kraljestvo po Mariji. — Marija Furlan, Marija Funa, Marija Ferjančič.

Vojnik. Katoliško politično društvo »Edinost« v Vojniku kliče: Začrtalo je pot slovenstvo celo in celo naj slovenstvo gre na delo. — Hribar, kaplan.

Toplice. Iskreno vas pozdravljamo, navdušeno ponavljamo: Katoliški ideji zmaga, povsod do slehernega praga! — Podboj, dr. Hubad, Matičič, Sakser, Pristov, Krhne, Pesjak, gospa Povše, Klemenčič, Uršula Zurec.

Kamnik. Slava katoliškemu shodu! Živeli zborovalci! — Katoliško politično društvo »Kamnik«. Albrecht, predsednik.

Kamnik. Zmaga svobodi in resnici! — Hranilnica in posojilnica, Zargi, načelnik.

Križevac. Dal Bog, da katoliški shod izvestno deluje za prerojenje Slovenije. — Žundálek.

Bovec. Nemogoče osebno udeležiti se pozdravljam tem potom tretji katoliški shod. Pričakujem najboljšega sadu vernemu slovenskemu narodu. — Dekan Vidnar.

Ajdovščina. Daj dobri Bog veliko blagoslova vašemu delu za slovenski narod! — Katoliško izobraževalno društvo v Šturiji.

Varaždin. Bog blagoslovio rad katoličkoga kongresa! — Štepinac, kanonik, Prostnik, kateket.

Barkovlje. Na cerkvenem shodu tukaj zbrani in v Ljubljano iti zadržani, družimo se z vami v veri pravi, kličoč slava katoliški zastavi! — Prelat Flego, Kjuder, Pernarcich, Walusa, Fava.

Kamnik. Najiskrenejši pozdrav katoliškemu shodu! — Za »Cecilijsko društvo«. Šubelj.

Osijek. Želim vašemu skupu najbolji uspeh na korist katoličke i narodne stvari. — Horvat, prelat.

Kolberg. Pozdrowienie, życzenie swiętego wyniku obrad wlcowych przesyła. — Prof. Wicherkieiewicz, Kraków.

Dobrova. Bog daj obilega blagoslova kmetijski organizaciji! — Kmetijska podružnica na Dobrovi. A. Lovšin, nač.

Zidovinjak. Častim se vama javiti, da vrlo žalim, što se pozivu veleslavnoga odbora tom ne mogu odzvati bolesti radi. Usrdno pozdravljam sve sakupljene! Bog blagoslovio zajednički rad za bolju budućnost hrvatsko-slovenske domovine. — Dragutin pl. Pisičić Hižanovečki, vlastelin i zastupnik naroda.

Prosek. Voščim zborovanju najboljši uspeh! Alojzij Goriup.

Osijek. Želim vašemu radu podpun uspeh, što bolje zbliženje Slovenaca in Hrvata, koji treba da uvijek složno rade oko izgradnje svoga doma, za polučenje bolje zajedničke budućnosti. Samo u slogi svih patriotskih sila leži temelj za bolju budućnost. — Dr. Ante Pinterović, zastupnik naroda.

Pragersko. Pozdrav apostolov slednikom, pozdrav Slovenov vseh vodnikom! Le v križu nam zasije dan, zato pa bratje vsi na plan! V ljubezni naj bo četa zbrana, vsa bratovičina. — Društvo »Cirkovce« pri Pragerskem.

IV. redni občni zbor „Leonove družbe“.

Predsednik dr. J. Gruden otvori občni zbor ob 4. uri, pozdravi navzoče in povdarja zvezo Leonove družbe z katoliškim shodom. Ravno znanost je, v katere imenu nastopajo nasprotniki proti sveti Cerkvi. Naše društvo pa si je postavilo namen, da deluje za pravo krščansko vednost.

Tajnik poroča o društvenem delovanju od zadnjega občnega zbora. Ustanovnikov je imelo društvo 29, rednih članov 128, podpor-nih 164. Spominja se umrlih članov, med drugimi gospoda prošta dr. Kulavica, prof. dr. M. Prelesnika, dekana Oblaka, kanonika Jakliča itd.

Omenja, da so se izvršili sklepi zadnjega občnega zbora, izdalo se je znamenito delo prof. dr. Kosa, o katerem so priobčili vsi listi jako laskave kritike, da mora biti družba ponošna na to delo, a ob enem hvaležna g. profesorju. Drugi zvezek bo tudi do zime gotov.

Pod družbenim imenom je izdajal g. dr. Aleš Ušeničnik »Katoliški Obzornik«, ki ima ugled kot izborno urejevan znanstven list tudi izven naše ožje domovine.

Glavno delo »Leonove družbe« pa je bilo v večernih sestankih, izprva v »Rokodelskem domu«, letos pa v mali dvorani hotela Union.

Predavali so: V sezoni 1903/4: Dr. Evgen Lampe: Grof Lev Tolstoj. Dr. Jerše: O srcu. Dr. Ušeničnik: Loisy. Dr. Krek: Silvin Sardenko. Dr. Lampe: O Kantu. Dr. Gruden: Zgodovinski poklic Avstrije na Balkanu. Prof. E. Jarc: O Mäterlincku. Dr. Krek: Ada Negri. — V sezoni 1904/5: Prof. E. Jarc: O zgodovini ljudskih knjižnic. Dr. Krek: O civilnem zakonu in o reformi avstr. prava. Dr. Gruden: O božičnicah v poganski starodavnosti. — V sezoni 1905/6: Dr. Lampe: O Medvedovih pozeljah. Dr. Krek: O psihologiji in psihiatriji. Dr. Gruden: O Lamenaisu in krščanski demokraciji (dva pred.). Prof. Evg. Jarc: O ljudskih univerzah. Dr. Krek: O ljudski izobrazbi. Dr. Jerše: O ovirah svobodne volje. Kn.-šk. tajnik Dostal: O umetnosti renesance. Dr. Opeka: O poetih frančiškanih pred Dantejem.

Delalo se je tudi v odsekih, zlasti naravosloveskem in osnovala so se poverjenstva po Kranjskem, a tudi za Goriško in Štajersko.

Nato poroča g. blagajnik o denarnem stanju društva, ki bi bilo še mnogo ugodnejše, ako se poviša število članov, kakor je upati.

Prof. Evg. Jarc poroča nato o preosnovi »Katoliškega Obzornika«, kakor bi bilo primerno sedanjim potrebam. Omenja spremembe, ki so se z njim izvršile od početka in stavi več konkretnih predlogov.

Dr. Aleš Ušeničnik se pridružuje njegovim izvajanjem, a navaja nekatere pomisleke. Dr. Janežič stavi nekaj prav praktičnih nasvetov.

Dr. Grivec pravi, ako se posreči dobiti sotrudnikov, potem bo gotovo šlo.

Ko se referent poda nekatera pojasnila, se sprejme predlog, da odbor ob enem z dosedanjim urednikom potrebno ukrene.

Profesor Remec pojasni na to precej obširno in prav temeljito razmerje starešinstva »Leonove družbe« do našega dijaštva in poda konkretne nasvete, ki naj se upoštevajo, da se doseže namen, za katerim težimo.

Predsednik »Danice« g. Božič popisuje stanje diakov naših na vseučiliščih. Treba jim moralne, a tudi gmotne podpore.

Dr. Pavletič povdarja veliko važnost te akcije in poda nasvete, kako se naj to zgodi.

G. prof. dr. Debevec omenja pristranost voditeljev »Studentenheima« in predlaga naj se ustanove za naše dijake po tem vzoru zavetijo.

Ko se g. predsednik dijaške zveze g. phil. Dolenc poda nekatera pojasnila, preide občni zbor, ker je že čas potekel, k volitvi odbora in starešinstva. Z vsklikom so bili na predlog tajnikov izvoljeni sledeči gospodje: Dr. Jos. Gruden, predsednik; dr. J. Ev. Krek, podpredsednik; dr. Fr. Grivec, tajnik; dr. Aleš Ušeničnik, blagajnik; dr. Janežič, dr. Kos, in dr. Kovačič, odbornik; dr. Breclj, dr. Debevec in prof. Remec, namestnik. — Odbor starešinstva pa: Kanonik Kalan, predsednik, prof. B. Remec, tajnik in blagajnik, prof. Evg. Jarc, dr. Breclj in prof. dr. Pečjak, svetovalec.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, predsednik zaključí občni zbor.

VOLILNA PREOSNOVA V NEVARNOSTI.

Kršč. soc. poslanec Gessmann je naglašal na shodu v Bregenzu, da je v nevarnosti volilna preosnova, ker zbornica zakonski načrt tako počasi rešuje. Zahteval je, naj vlada prej ko more skliče zbornico, da se nadaljuje hitrejši razpravo o volilni preosnovi.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA FRAN-COSKEM.

Pariški listi razširjajo vesti, da so bili nekateri kardinali komisije o ločitvi cerkve od države voljni predlagati papežu modus vivendi. Merry del Val je pa nato pregovoril papeža, da je odposlal v komisijo odločnega kardinala Vanutellija, da zagotovi odklonitev verskih družb. Pišejo tudi, da papež Merry del Valu nič več ne zaupa, češ, da ni natančno papežu poročal o sklepih francoskih škofov. Potrjeni poročili pač še nista.

SRBIJA.

Srbski kralj je odpotoval v vzhodno Srbijo. Spremljata ga ministrski predsednik in pa trgovski minister. Umrli general Belimarković, rojen l. 1828. Vzgojen je bil deloma tudi v pruski armadi. Od l. 1868 do 1893 je bil vojni minister, a je bil od skupščine obdolžen, da je zlorabljal to mesto v svojo korist, a sodišče ga je oprostilo obtožbe. V vojskah od l. 1876 do 1898. se je osobito odlikoval pri Nišu.

Kralj Milan ga je imenoval l. 1889, ko se je odpovedal vladarstvu, za regenta poleg Ristića in Protića mesto mladoletnega kralja Aleksandra I.

IZLANDCI ZAHEVAJO NEODVISNOST.

Izlandci nastopajo za neodvisnost. Zahtevajo osobito guvernerja ali pa podkralja. Groze, da se pridružijo Angleški, če jim ne ugame.

VOLITVE NA NORVEŠKEM.

Pri volitvah v storting so izvolili 37 vladi prijaznih poslancev, 11 poslancev opozicijske levice in 7 socialnih demokratov. Vršili sta še dve ožji volitvi, a potrebnih je še 68.

PRVI SHOD V ČRNIGORI.

Prihodno nedeljo se vrši v Cetinju prvi politični shod, kar imajo v Črnigori ustavo. Ustanove narodno politično stranko.

Z BALKANA.

Nesporazumljenje med Bolgarijo in Rusijo je končano.

Turški vladni krogi zanimavajo, da je prestolonaslednik princ Rešad alkoholik. Priznava pa, da boheha.

Turčija obvešča svoja diplomatska zastopstva o novem načrtu bolgarskih makedonskih odborov. Da zbira Bolgarija vojaštvo ob meji, je že preje obvestila vevlasti.

V Galacu so bile 28. t. m. popoldne velike protigrške demonstracije. Oplenili in porušili so mnogo grških prodajalnic. Pred grškim konzulatom so bile demonstracije. Med Grki je panika.

VSTAJA NA KUBI.

Poročila si nasprotujejo in niso točna. Seveda niti kubanska vlada, niti vstasi nočejo, da bi javnost preveč pogledala v karte. Nekatera poročila trde, da je vstaja že malone zadušena, druga pa, da se še razširja osobito v provinci Pinar del Rio in da se nahajajo vstasi 50 km proč od Santiaga de Cuba. Vlada pozivlja pod orožje milico in je naročila pri Združenih državah veliko pušk.

PROTI ITALIJANSKEMU OGLEDUŠTVU.

Avstrijske oblasti so prepovedale italijanskim carinskim ladjam, ki nadzorujejo gardsko jezero, da ne smejo križati v okolici Rive, najbrže zaradi avstrijskih utrdb v okolici Rive.

RUSIJA.

Tajno društvo »Smrt za smrt« je obvestilo list »Strana«, da je obsojenih na smrt zaradi napada na Stolypina pet najuglednejših članov stranke kadetov.

Finski soc. demokrati so sklenili, da se udeležijo volitev v finski deželni zbor. Sklenili so, da razpuste rdeče garde, ker so postopale na lastno pest.

Car postaja vedno bolj nervozen. Le energični sveti svetovalcev so vzrok, da še ni odstopil. Car namerava izdati oklic na državne uradnike, naj ostanejo zvesti vladi vkljub napadom.

Glavni odbor revolucijske organizacije je naznanil vsem varšavskim izvoščekom, naj ne vozijo generalov in višjih uradnikov, da ne bo v nevarnosti njihovo življenje in premoženje.

Odkrili so načrt revolucionarjev, ki so nameravali napasti konzulate. Državna policia sodi, da so napravili načrt nemški anarhisti, ki groze pred vsem nemškim konzulatom.

Nemška policija je zaprla v Hamburgu 24 oseb, ki so člani ruskega revolucionarnega kluba, ki je vtihotapljal v Rusijo orožje. Kakor je znano dozdaj, so prišli že skupno 32 oseb. Ruska vlada zahteva, naj ji izroče v Hamburgu prijete revolucionarje. Hamburg je zapustilo mnogo Rusov.

Goriški Slovenci, pozor!

»Katoliško delavsko društvo v Mirnu« praznuje dne 9. septembra, t. j. prihodnjo nedeljo, 15letnico svojega obstanka. III. slovenski katoliški shod je pokazal, da se je tudi Goriška zdramila, toda velika udeležba Goričanov na katoliškem shodu ni še dovolj. Potreba je, da začnemo s krepko roko delati. In s to manifestacijo, katero priredi »Katoliško delavsko društvo v Mirnu«, začnimo! Ta manifestacija bodi začetek reformiranja Goriške. Na tej manifestaciji damo duška čutilom, katera smo iz Ljubljane prinesli. Ta manifestacija bodi pa tudi odgovor na liberalne napade zadnjih dni. Pokazati hočemo liberalcem, da Goričani nismo ne »kozli« in ne »backi«, ampak ljudje, in sicer zavedni ljudje, ki se ne ustrašijo javno kazati svojega mišljenja. Vredno pa je, da se ta 15letnica tem bolj proslavi, kajti ravno »Katoliško delavsko društvo v Mirnu« je bilo prvo, ki je po katoliškem programu v resnici tudi delovalo, in sicer krepko delovalo.

Ustanovljeno je bilo ravno v tem času, ko se je začela katoliška zavest med Slovenci dramiti, še pred prvim katoliškim shodom. Društvo je pridno delalo, in danes vidimo v Mirnu popolno organizacijo, ki obstoji iz »Katoliškega delavskega društva«, »Hranilnice in posojilnice«, »Zavarovalnice za živino«, »Strokovnega društva strojarjev«, »Bolniške blagajne« in »Abstinenčnega krožka«, ki šteje danes že 27 članov.

V teh društvih je z malimi izjemami zastopan cel Miren.

Še malo več zavednosti je pri nekaterih potreba, in tudi to se je začelo v zadnjem času z pogostimi shodi popravljati.

Torej, goriški Slovenci, v nedeljo v Miren!

Dnevne novice.

+ Dr. Tavčar in katoliški shod. Na nedeljskem shodu v »Narodnem domu« je dr. Tavčar takole opisal slovenskim klerikizem: »Ker sem prepričan, da je slovenski klerikalizem kača, moram tudi danes, kar sem že sto in stokrat povedal, zopet povedati, da glavna lastnost te kače je ta, da je strupena. In strupena je v resnici!« — Njegov opis je pa pol jara kača, pol stekli polž. — O vdeležencih našega shoda je dejal: »Če ste danes po ulicah našega mesta hodili in srečavali tolpe, katerim se je lakota iz obrazov svetila, katerim se je, ko so s svojimi cekarčki okoli lazili, videlo, da znajo s težavo do pet štet, potem ste videli te žrtve sloven. katoličanstva«. Te »tolpe« pokažejo, do koliko znajo štet. O tem naj bo brez skrbi dr. Tavčar. Prišel je s podlim napadom na škofo, končal z blasfemijo: »Blagi so naši nameni, zategadelj upam, da je danes tudi Bog v naši sredi, medtem, ko tiči sredi katoliškega shoda — hudič požrešnosti. Z lahko vestjo končam! Pri tem pa mi služi v tolažilo zavest, da mi bode gospod Bog, ko me bo enkrat sodil, govoril besede: »Pojdi v nebeško kraljestvo, velika je tvoja zasluga, ker si se udeležil protestnega shoda — proti katoliškemu shodu!« Pljunimo! Fej te bodi!

+ Imenovanja. Državnim pravdnikom v Gorici je imenovan deželnosodni svetnik gospod Andraž Jeglič, doslej državnega pravdnika namestnik; državnega pravdnika namestnikom v Gorici je imenovan sodni tajnik g. dr. K. Snider. — Okrajnim sodnikom v Kanalu je imenovan tamkajšnji sodni pristav g. Alojzij Mašera; okrajnim sodnikom v Podgradu sodni pristav g. Jurij Corazza iz Pazina. — Premeščen je državni pravdnik g. Štefan vitez Vidulich iz Gorice v Rovinjer ter ob enem pomaknjen v VI. činovni razred. Dosedanji rovinjski državni pravdnik g. dr. Josip Zencovich je premeščen v Trst.

— Svoboda na Hrvaškem. Pod novo vlado se je zgodil naslednji kričeči slučaj: Vlada je suspendirala učitelja Nikolaja Totha, ker je v »Hrvatskem Pravu« obelodanil članek »Učiteljska beda« in se podpisal »učitelj in Starčevićanec.« Vlada pravi, da pozna samo učitelje, ne pa učitelje in Starčevićance. Vladno glasilo »Narodne Novine« tudi groze: Naj bo to vzgled vsem našim organom, kako ne smejo postopati. To je lepa svoboda! Za suspendiranega učitelja je pričelo pobirati »Hrvatsko Pravo«.

— Z blejske razstave. Zadnjo nedeljo je bila tu zatvoritev II. obrtne razstave vajencev na Gorenjskem. Ob tej priliki je bilo obdarovano tudi prav lepo število vajencev z častnimi darili in diplomami. Kakor mora biti povsod kaj dobrega kot finale, da se stvar tako hitro ne pozabi, je prišlo tudi tu do prav komičnega akta. Nek krojač se je malo pred zaključkom pripeljal pogledat, kako bodo odlikovali njegovega vajenca s prvim darilom. Da mu taka reklama ne sme izostati, tega je bil prepričan že iz lanske radovljiške razstave vajencev. Tudi tedaj je dobil nek njegov vajenec l. darilo za skrbno od pomočnika izdelane hlače. Toda to pot je razsodni jury izprevidel, koliko se more zahtevati in pričakovati tudi od najbolj spretnega vajenca in je izdelku, kot nepristnemu, odklonil vsako priznanje. Ko izve gosp. mojster to razsodbo od zastopstva tam navzočega razstavnega odbora, zatrdi s svojo častno besedo, da se je jury motil, vzame v svojem svetem prepričanju kos papirja, napiše nani: »prvo darilo« in pritisne to znamko na izdelek svojega vajenca. Zajedno pa plača še 20 K kot premijo l. darila za svojega učenca. Čudno odlikovanje! Kake misli so pač obhajale tam navzoče vajence, ki morda niso dobili prvih priznanj? Ali bi si ne mogel vsak mojster privoščiti takega priporočila od spretnih pomočnikov izvršiti kak predmet, ga razstaviti in plačati še 20 K kot premijo za vajenca, na čegar ime bi se cela stvar razstavila. — Ali more razstavni odbor pristustiti take vrste premojanje? Proti razsodbi juryja ba je ni nobenega ugovora!

— Nova določila za orožne vaje deželnih brambovcev. Leta 1907 opuste pri deželnih brambi dosedanja načina orožnih vaj. K orožnim vajam vpokličejo brambovce deželnih strelec in bramb. polka št. 4 15. aprila, 15. majnika, 15. junija, 15. julija, 15. avgusta, v ostalih polkih pa 15. marca, 15. aprila, 15. maja, 15. junija, 15. julija. Za končne vaje se vpokličejo brambovci sredi avgusta. Vsak k orožni vaji pozvani brambovec sme naznaniti do 31. decembra t. l. po občini čas, kdaj želi, da gre k orožnim vajam in naj se po možnosti ozira po njihovih željah. Od srede julija do srede avgusta smejo pozvati k vajam le moštvo, ki se zglašijo prostovoljno.

— Policijske odredbe za čas cesarjevega potovanja po Dalmaciji so silno stroge. Po vseh hotelih morajo biti zapisniki tujcev izpolnjeni z vso natančnostjo. Istotako se morajo legitimirati vsi potniki, ki se pripeljejo z ladjami. To jih spravlja včasih v velike neprilike, iz katerih se tudi poštene ljudje z raznimi sitnostmi komaj izmajajo. Včasih nima kdo pri roki legitimaciji, niti znanec, ki bi posameznika lahko legitimiral. To neprilичno stanje bo trajalo od 28. avgusta do 18. septembra.

— **Nadvojvodinja Mar'ja Jožefa** se je pripeljala skozi Gorico v Miramar. Seboj ima sina nadvojvodo Makimilijana.

— **Pom'loščenje.** Naši čitatelji se gotovo še spominjajo kazenske razprave proti tožen-cema Vitezu in Tulu, doma iz Mačkovej, ki sta bila tožena zločina umora. Razprava se je vršila v Trstu pred porotniki tekom minolega zasedanja protne sodnije. Cesar je pa pomilostil oba obsojenca, izpremenivši jima kaznen v 16letno težko ječo.

— **Umrli** je v Barkovljah pevovodja g. Anton Gierbec.

— **Toplice na Dolenjskem.** Od kapi zadeti major Blabolil je sinoči po 54urnem smrt-nem boju izdihnil. Pokopani bo jutri zvečer ob 6. uri na tukajšnjem pokopališču. Ljubil je ta kraj in našel tudi tukaj poslednji kotiček mira. Hodil je tu sem že od leta 1883, ko je bil še aktiven častnik. Topličarji so ga zaradi njegovega prijaznega obnašanja radi imeli, tudi vojaštvu je bil skrben in mil poveljnik.

— **Dvakrajni požar.** Dne 29. avg. ob 2. uri ponoči je začelo goriti v Velikem Mengšu pri Pečniku. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje. — Dne 30. avgusta ob 3 uri ponoči je zopet bil požar v Velikem Mengšu. Goreti je začelo pri Stefanovih. Požar je uničil Kovačovo hišo in gospodarsko poslopje ter Štefanovo in Zmajdovo gospodarsko poslopje. Nesrečniki imajo veliko škodo, ker so jim zgoreli tudi gospodarski pridejki. Kako je ogenj nastal se ne ve, zažiga gotovo neki zlobnež. Sreča je bila, da ste bili obe noči mirni, brez vetra, sicer bi se požar razširil.

— **Mater in sebe umoril.** O tem se še piše iz Bovca: V Dvoru pri Bovcu je umoril svojo 62letno mater 33letni sin Franc Paher, vpokojeni orožnik. Dne 25. t. m. okoli pol 11. ure dopoldne sta se sprla mati in sin v kuhinji. Sin popade debelo poleno; ko mati vidi nevarnost, ker jej je vedno žugal, da jo ubije, teče po stopnicah, sin za njo, doteče jo sredi stopnic ter jo mahne po glavi, da se je na dvorišče prihotala, dvakrat je zavpila, tretjič je bil glas že šibek. Sin udari za njo, jej poklekne na prsi in jo še parkrat sune z nožem, sam sebi pa prereže vrat, pade materi na križ, da je bilo videti križ iz človeških trupel. 18letna hči priteče materi na pomoč; ko jo zapazi brat, ležec čez mater, maha z nožem, da je morala bežati. Klicala je na pomoč, ali sosedje se niso upali zraven, marveč so tekli po zdravniku. Zdravnik mu je zašil rano. Potem je prosil kavo, papir in pisalo. Dolgo časa ga niso umeli, slednjič so mu dali papir in svinčnik. Zapisal je tako-le: »Bog vas živi vse skupaj. Skozi dvajset let, ko sem k vojakom šel in je bila še tri zaprta mati in ni nehala, da sem jo mogu v biti in tisto je sama hotela in meni življenje pregrizla.« Morda bi bil še kaj zaapisal, ako bi bil poprej dobil željeno. Potem je umrl. Morilec Franc Paher je bil potrjen k vojakom leta 1894, služil je pri lovcih v Judenburgu skozi tri leta, bil je četovodja. Po vojaških letih je prišel domov. Z materjo sta živel v prepiru. Pri orožnikih je služil okoli pet let, potem so ga radi bolezni vpokojili na 36 K mesečno, dve leti je, kar je bil v penziji. Mater so pokopali slesovno.

— **Samoumor z lakoto.** V ponedeljek zjutraj so našli pod na suho potegnjeno poveznjeno barko na molu »Maria Tereza« na Reki povsem obnemoglega kleparja Edvarda Mar-seglia. Hotel se je usmrtiti z lakoto. Pod barko je ležal od sobote. Zdaj so ga odvedli v bol-nico.

— **Čegava sta vola?** V Domžalah se nahajata v oskrbi dva vola, katera je nekdo tam popustil. Vola sta zaznamovana s črkami in sta bila kupljena dne 24. t. m. na semnju v Kamniku. Lastnik naj se obrne do orožništva v Kamniku.

— **Pogreša se od 25. julija** posestnik Ivan Titz iz Orta, — od 20. maja pa 57letni Matija Stiene iz Schönberga v kočevskem okraju.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča.

Razsodba Janeza Korošca. Po izpovedbi včeraj zaslišanih prič je bil obdolženec docela pijan, tudi je dotična oseba, na kateri je izvršil obdolženec atentat na slabem glasu. Le 7 porotnikov je bilo za krivdo. Vsled tega ga je sodni dvor oprstil.

Drzna tatvina. Ivan Ravalico, mornar in posestnik večjih morskih čolnov iz Reke se je dne 5. aprila t. l. peljal iz Trsta domov. V Trstu sta se mu pridružila Hercegovca brata Dušan Tasovac, 28 let stari mizar in Jefto Tasovac 22 let stari pleskar oba iz Mostara. Dušan Tasovac je prosil Ravalico, naj mu menja 20 kronski bankovec, kar je le ta od-klonil. Brata sta se peljal v enem železniškem vozu do St. Petra. Med potjo je ponujal Dušan Ravalicu konjaka in cigareto, kar pa ta ni hotel uzeti. Tudi v St. Petru se mornar bratov ni mogel odkrižati, sedeli so skupaj v restavraciji in večerjali. Pili so vsak po en vrček pive in ker se je Ravalicu zdela grenka, jo je pu-stil. Šel je nazaj v voz na svoj prostor, pa tudi brata Tasovaca sta stopila v tisti voz. Dušan je sedel poleg mornarja, a brat Jefto temu nasproti. Koj po odhodu vlaka je Ivan Ravalico utrujen zadremal, kar ni bila sploh njegova navada, kmalu je pa čutil tujo roko pri notranjem prsnem žepu svoje suknje. Zgrabil je po isti ki je bila Dušanova in mu zarežal besede: »To ni šala, kaj pa delate?« nakar mu je Dušan odgovoril, da je le to v šali storil, sicer pa da je on poštenjak. V tem trenutku čutil je mornar nekaj trdrega v svojem naročju, v svoje začudenje je videl, da je to njegova listnica, a bila je prazna ker sta si lopova urno denar med seboj razdelila, zmanj-kalo mu je 860 kron. Ravalico je poklical spre-vodnika in zahteval orožnika, a ga niso mogli najti. Pač pa je bila policija v Reki telegra-fično obveščena, katera je brata aretovala. Pri obdolžencih se je našel ravno tak denar,

kakor ga je imel Ravalico. Manjal mu je le en bankovec za 50 kron in eden za 20 kron. Gotovo je, da ko je bila tatvina razkrita, sta dotična bankovca na kak način prikrla. Du-šan Tasovac trdi, da mu je njegova žena pri odhodu iz Mostara izročila 2000 kron, češ, da bi v Trstu ali kje druge otvoril mizarstvo obrt; brat Jefto pa zopet trdi, da izvira pri njem najdeni denar od zaslužeka 300 kron. Dušan pri aretaciji ni vedel povedati koliko ima denarja. Najprej je rekel 350 K, potem 460 kron in šele ko se je denar preštel, bilo je 560 kron rekel je da se je zmotil. Dognalo se je tudi, da živi njegova žena, njegova mati in njegova sestra v največjem siromaštvu v Mo-staru, in se preživljajo kot delavke v tamošnji tobačni tovarni. Dognalo se je pa tudi, da sta obdolženca bila že večkrat kaznovana, da sta dalje časa bivala zdaj v Reki, zdaj v Trstu ali kje drugje v Avstriji ter se izdajala kot imo-vita trgovca, delala izlete ter dobro živela, to pa gotovo po nepoštenem potu. Obravnava še ni končana.

Svojega tasta ubil. Včeraj je bil v Novem Mestu pred porotniki zaradi poboja na 6 let obsojen Jože Jurman, kovač z Zaplaza, ker je ubil svojega tasta.

Ljubljanske novice.

Ij V nedeljo na Rožnik! Ženski oddelek »Slovenske krščansko-socialne zveze« imel bo v nedeljo, dne 2. t. m., ob 8. uri zjutraj na Rožniku sveto mašo. Cerkevno opravilo bo opravil č. g. profesor dr. Janežič. Vabijo se člani »Slovenske krščansko-socialne zveze« in njihovi prijatelji, da se v obilnem številu udeležijo.

Ij Nova ograja pred Prešernovim spome-nikom dela čast izumitelju. Podobna je pač lesenemu plotu, ob katerega kmetje ob se-mih privezujejo konje ali pa govedo. In zato delajo baš preprosti ljudje prav primerne dov-tipe o tem — govejem talentu ljubljanskem! Ali tisti »kunštni« možakar ni videl ograje za spomenik pri — Vodniku?!

Ij Slana. Včeraj je padla po močvirju tako huda slana, da je pobrala vso ajdo.

Ij Topničarji se deloma danes deloma jutri povrnejo v Ljubljano.

Ij V franciškanski župni cerkvi Marijinega Oznanjenja je bilo za časa III. katoliškega shoda opravljenih 320 svetih maš; dne 26. jih je bilo 50, 27, 86, 28, 99 in 29, 85.

Ij Plašni konj pred vlakom. Včeraj dopoldne se je splašal konj na cesti na Rožnik 17letnemu Bergmannovemu hlapcu Primožu Uranu. Dirjal proti železniškemu prelazu, kjer so bile prečnice že zaprte. Konj se je zaletel v prvo prečnico tako, da jo je prelomil, potem pa zdiral čez prog. Na drugi strani se je prečnica sama odprla in ravno to je bila velika sreča za hlapca, ki je sedel na vozu. Komaj je potegnil konj voz čez tir, je že pridrvel vlak ki je tik voza odpeljal naprej. Da bi se ne bila druga prečnica odprla, bi bil vlak povozil go-tovo hlapca in konja.

Ij Novo društvo. V nedeljo 2. septembra se bo vršil ustanovni občni zbor društva »Krajna skupina Ljubljana in okolica zveze avstrijskih strojnikov« v hotelu »Ilirija« v Ljubljani, ob 2. uri popoldan.

Ij Licealna knjižnica se preseli baje že le-tošnjo jesen začasno v nove prostore II. drž. gimnazije, in sicer za nekaj časa v telovadno poslopje, ki bo do zime že za rabo.

Ij Ključek od poštnega predalčka se je zgubil. Kdor ga je našel, se prosi, da ga odda pri vratarju hotela »Union«.

Ij Izgubljene in najdene reči. G. Alojzija Pollakova je izgubila zlato zapestnico, vredno 80 kron. — Gdč. Zora Predovičeva je našla denarnico z manjšo svoto denarja in jo od-dala na magistratu. Krojaški vajenec Edvard Pegan, je našel črn, nov telovnik.

Štajerske novice.

Š Otvoritev savskega mostu v Brežicah. se je vršila 26. t. m. Prišel je k slavnosti po mnogem moledovanju tudi cesarski namestnik grof Clary, a brežiški izzivači so dobili ukaz, se čisto mirno vesti, nič izzivati, nič hajlati. To je bilo nekaj grozno munečnega za naše nemškutarje, ker so morali z nagobčniki ho-diti okoli. Zato pa cela slavnost ni imela običajnega kričavo-nemškega, ampak samo ofi-cijelni značaj. Slovenci se seveda slavnosti niso udeležili. Zelo neljubo je bilo Nemcem tudi, da je neka oblast zahtevala cerkevno blagoslovljenje mostu, ki ga je izvršil vč. gos-pod kanonik Majcen iz Maribora.

Š Puščati bo treba pri žilci celjskim Nem-cem, ki so taki zblazneli, da nimajo početi družega, kot prirejati vsenemške slavnosti. Dne 1. septembra bodo imeli svojo »Sedan-Feier«! Kaj »Sedan« Celjane briga, to bo po-vedal slavnostni govornik učitelj Aistrich. Ra-dovedni smo na zvezo med Sedanom in Cel-jani tudi mi.

Š Ponesrečila v gorah je gospa Marija Pospil, rojena Vučinič, uradnikova soproga na Dunaju. Minoli četrtek je šla v Tenenske gore in tam prenočila. Zjutraj v petek se je vračala s svojim sinom. Na nekem nevarnem mestu se je skrbno obrnila za sinom, pri tem pa izgubila ravnotežje in padlo v nižavo. Bila je takoj mrtva. Nje oče je štabni zdravnik v Celju, g. dr. Vučinič.

Š Otrok umrl na steklini. V celjski bol-nišnici je umrl štiriletni otrok Ivan Staute iz Žepine. Pred enim mesecem ga je v obraz ugriznil domači pes. Gospodar nič hudega slu-teč je psa samo pobil in se za otrokovo rano ni brigal, ker ni mislil, da je pes stekel, am-pak samo grizljiv postal. Približno pred ted-nom dni se je pa na otroku pokazala steklina in je na tej grozni bolezni minulo nedeljo 26. t. m. umrl.

Š Na kol se je nabodel pri Sv. Urbanu pri Ptujju posestnik in zidar Ivan Lah, ko je mi-

noli teden slive obiral. Stopil je namreč na trhlo vejo, ki se mu je odlomila; padel je z dre-vesa ravno na kol, ki se mu je zasadil v desno prsno stran. Čeprav so ga hitro rešili in je do-bil naglo zdravniško pomoč, je v nekaj dneh umrl. Zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otroke.

Razne stvari.

Novozgrajeni stolp sv. Marka v Benetkah podro, ker so vporabljali slabo opeko.

Jetnik umoril ravnatelja. Umoril je neki jetnik anarhist ravnatelja kaznilnice v Centi.

Skladišča aluminija so našli v Bosni po več okrajih.

Tatvina pri cesarjevi pošiljlatvi. Naš ce-sar je poslal papeževemu državnemu tajniku kardinalu Merry del Valu izbranih cigaret, ki so tehtale 29 kg. Ukradenih je bilo med vožnjo med Alo in Verono 7 kg cigaret.

Gozd gori v Borgo a Maszano. Požar se razteza na 20 km².

Brezposelni delavci so udrli v morske topljice Southend pri Londonu v zagrajen prostor, kjer je igrala kopališka godba. De-lavci so porušili vse. Policija je bila brez moči.

Oče, ki je hotel zažgati osem svojih otrok. V Congradu je hotel zažgati osem svojih otrok kmet Franc Kreskovič. Prepiral se je vedno s svojo ženo in po nekem sporu je za-prl vseh osem otrok v sobo in zanetil ogenj. Kmetje so komaj rešili otroke iz gorečega po-slopja. Oče je zbežal.

Telefonska in brzjavna poročila.

CESAR NA VOJAŠKIH VAJAH.

Dunaj, 30. avgusta. Cesar se je pri-peljal iz Išla sem ter takoj odpotoval v Tešin k kornim vojaškim vajam.

TRAGIČEN VZROK SMRTI BIVŠEGA VOJ-NEGA MINISTRA.

Budimpešta, 30. avgusta. Tukajšnji listi so izvedeli, da je vzrok smrti bivšega vojnega ministra barona Krieghamerja ne-sreča na dvornem lovu pri Ištu. Strel iz puške grškega prestolonaslednika princa Jurija je zadel barona Krieghamerja. Cesar je prihitel na lice mesta s svojim zdravnikom, a vsaka pomoč je bila zaman. Krieghamer je podlegel rani.

ČRNOGORSKI PRESTOLONASLEDNIK IN NAŠ CESAR.

Dunaj, 30. avgusta. Imenom Črnogore pozdravi pri vojaških vajah v Dalmaciji na-šega cesarja princ Danilo, ki bo prisostoval tudi koncu vojaških vaj.

PREGANJANJE REVOLUCIONARJEV.

Riga, 30. avgusta. Tu je bilo aretiranih 40 varšavskih anarhistov. Policija je zasle-dila novo organizacijo revolucionarjev, ki je zakrivila napad zadnjega tedna. Ruska po-licija je našla novo zalogo bomb. V zalogi je bilo 38 bomb.

Bruselj, 30. avgusta. Tu je bilo areti-ranih 6 iz Hamburga pobeglih ruskih revo-lucijskih skupin so policijsko aretirani.

Meščanski hotel „Lloyd“

Danes, v četrtek, 30. avgusta, priredi

Ijubl. društvena godba
koncert
za člane.

Nečlani plačajo 40 vinarjev.

Začetek ob 8. uri zvečer.

K mnogobrojnemu obisku vabi z vele-spoštovanjem **Dragotin Tausas** restavrat.

Išče se
gostilna na račun

v mestu ali na deželi takoj ali pozneje. — Ponudbe **M. V. 110** posterestante Ljubljana. 1931 3—1

Zahvala.

V žalosti, ki nas je zadela ob smrti našega dobrega dušnega pa-stirja, preč gosp.

Vincencija Vidrgarja
duhovnika v p.

izrekamo tem potom za obilne dokaze s čutja in spremstva k večnemu po-čitku nam predragega ranjkega go-poda veleč. g. dekanu moravškemu Janezu Bizjanu za preganljiv govor in kondukt, preč. gosp. Josipu Švi-gelju, ekspozitu na Vrhopolju pri Moravčah za požrtvovalni trud ob smrti postelji ranjkega, vsem čč. g. duhovnik, m, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogreba, g. organistu za petje ter drugemu občinstvu od blizu in daleč, najiskrenejšo zahvalo Bog plačaj!

Prebлага ranjkega gospoda pri-proročamo v blag spomin in pobožno molitev! 1937 1—1

Pri Sv. Trojici pri Moravčah, 29. avgusta 1906.

Jakob Rožič, Jakob Kokalj, cer-kvena ključarja, Janez Ravnikar, obč. odbornik.

Zidarji in tesarji

se sprejmo proti dobri plači pri stavb. podjetništvu 1938 1

F. Trumler, arhitekt,
Pred škofljo, Ljubljana.

Pridnega in zanesljivega hlapca

ki zna pisati išče
parna mlekarja v Medvodah
in plača zraven hrane in stanovanja 30 K mesečno. 1934 2—1

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

Vabilo

za gospode častne, podporne in redne člane Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani na

izredni občni zbor

ki bo
v nedeljo, 16. septembra 1906
točno ob 10. uri dopoldne v
magistratni dvorani.

DNEVNI RED:
Predlog ravnateljstva, da se
društvena pravila predru-
gačijo.

1935 1—1
V Ljubljani, dne 30. avgusta 1906.

J. Knez
ravnatelj

Fran Anderwald
tajnik.

Dr. Juan Orel
Emma Orel rojena Tirlik
poročena.

Ljubljana dne 30. avgusta 1906 **Rudolfovo**

1940 1—1

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Pripovedne zbirke:

Andrejškov Jože — Pripovedni spisi —:

- I. Črtice iz življenja na kmetih. K —'40.
- II. Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polja. — Gregelj Koščenina. K —'40.
- III. Amerika, ali povsod dobro — doma najbolje. K —'40.
- IV. Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Damaški zvon. K —'40.
- V. Žalost in veselje. K —'05.
- VI. Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. K —'40.
- VII. Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. K —'40.
- VIII. Emanek, lovčev sin. — Berač. K —'40.

Josip Jurčič, Zbrani spisi:

- I. Deseti brat. K —'40, vezano K —'20.
- II. Jurij Kozjak. — Spomini na deda. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Spomini starega Slovence francoskega vojščaka. K —'40, vezano K —'20.
- III. Domen. — Juri Kobila. — Dva prijatelja. — Vrban Smukova ženitev. — Golida. — Kozlovska sodba v Višnji Gori. K —'40, vezano K —'20.
- VI. Sosedov sin. — Moč in pravica. — Teletja pečenka. — Bojmi se te. — Ponarejeni bankovci. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — Črta iz življenja političnega agitatorja. K —'40, vezano K —'20.
- IX. Doktor Zober. — Med dvema stoloma. K —'40, vezano K —'20.
- X. Rokovnjači. — Moj prijatelj Jamralec. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. K —'40, vezano K —'20.
- XI. Tugomer. — „Berite Novice“. — Veronika Deseniška. Pripovedne pesni. K —'40, vezano K —'20.

Kalan, Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

- VI. (Hvalečnost sveta. Glas Gospodov. Slika brata Angelika. Med nihilisti-zarotniki. K Očetu. Vse pride na dan. Lurd. Na sveti večer. Osodepolna polnočnica. Dva junaka. Kje je brod. Tvoje srce pa bo meč presunil. Slovo. Križ — drevo življenja. Greh in pokora.) K —'50.

Knjižnica za mladino.

- XIII-XIV. Praprotnik. — Pesmi cerkvene in druge. K —'13.
- XV. Zeleni listi. Kratke pripovedi za otroke stare od 6—10 let. K —'60.
- XVI. Slomšek. Spisi zbrani za mladino. III. (Basni, prilike in povesti.) K —'60.
- XVII-XVIII. Tatarji na Moravskem. — Gozdne cvetke. Štiri povesti. K —'13.
- XIX. Milosrdna brat in sestra. Zbirka kratkočasnih in poučnih pogovorov o živali. K —'60.
- XX. Bogdanova mlada leta. K —'60.
- XXI. Gangl. Pisanice. K —'60.
- XXII-XIII. Leban. V domačem krogu. K —'13.
- XXIV. Savinjski glasi. K —'60.
- XXV. Razine pesmi in povesti. K —'15.
- XXVI. Rakuša. Ciguljka. Zgodovinska črtica K —'15.
- XXVII-XXVIII. Dobrota in hvalečnost. Povest K —'20.
- XXIX. Leban, Milutin Oblokar. Povest. K —'13.

Krčič, Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva.

I. do III. del po K —'70.

Krčič, Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letnik 1894 do 1902, vezan po K —'30.

Krčič, Vrtec, letnik 1903 K —'30.

Krčič, Vrtec, letnik 1904 K —'30.

Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Letnik I. do X. po 95 vin.

Krčič, Angelček. Letnik XI. do XII. po K —'15.

Levstikov zbrani spisi uredil Francšek Levst. 5 zvezkov K —'42.

Mladinska knjižnica. Povesti:

I. Brinar, Medvedji lov — Čukova gostija. Trdo vezano K —'90.

II. Trošt, Na rakovo nogo. Trdo vezano K —'90.

Spillmannove povesti:

I. zvezek: Ljubite svoje sovražnike. Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. K —'45, vezano K —'65.

II. Maron, Krščanski deček z Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. K —'45, vezano K —'65.

III. Marijina otroka. Povest iz kavkaških gora. K —'45, vezano K —'65.

IV. Praški judek. Povest K —'45, vezano K —'65.

V. Ujetnik morskoga roparja, po pošti 45 v., vezan 65 v.

VI. Arumagam, sin indijskega kneza. Dogodljaji spreobrnjenja ind. prince, po pošti 45 v., vezan 65 v.

VII. Sultanovi sužnji. Carigradska povest iz 17. stoletja; po pošti 65 v., vezan 85 vin.

Šmida Kristofa — spisi.

I. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček. Posl. P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan 70, trdo 90 v.

II. Jozafat, kraljevi sin Indije. Posl. P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko vezan 70, trdo 90 v.

III. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 90 v., trdo K —'10.

IV. Kanarček, Kresnica, Kapelica v gozdu. Posl. P. Hugolin Sattner. Mehko vezan 50, trdo 70 v.

V. Slavček. — Nema deklica. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 v.

VI. Ferdinand. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70 v., trdo 90 v.

VII. Jagnje. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 80, trdo K —'10.

VIII. Pirhi. — Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj (družina). Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.

IX. Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.

X. Ludovik, mladi izseljenec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.

XI. Najboljša dedščina. — Leseni križ. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 v.

XII. Roza Jelodvorska. — Izdalo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Mehko vezan 70, trdo 90 v.

XIII. Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 70 vin., trdo 90 vin.

XIV. Povodenj. — Kartuzijanski samostan. — Posl. Fran Salezij. Broš. 70 vin., vez. 90 vin.

XV. Pavlina. Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan 70 v., trdo 90 vin.

Igrokazi:

Jurčič-Kersnik-Govekar, Rokovnjači. Narodna igra v petih dejanjih s petem. K —'85.

Jurčič-Govekar, Deseti brat. Narodna igra v petih dejanjih. K —'85.

Zbirka ljudskih iger. Vsak snopič K —'90. I. snopič (2. natis.)

Vsebina: 1. Pravica se je izkazala. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Zamujeni vlak. Šaloigra v petih prizorih. Samo moške uloge. 3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtni. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

3. Lurška pastarica. Igrokaz

Borzna poročila.

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borse 29. avgusta 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Slago
4% majeva renta	99—	99:20
4% srebrna renta	99—	99:20
4% avstrijska krona renta	99:20	99:40
4% zlatna renta	117:05	117:25
4% ogrska krona	94:35	94:55
4% zlatna	112:40	112:60
4% posojilo dežele Kranjske	99:20	100:20
4% posojila mesta Spljet	100:50	101:50
4% Zader	99:30	100:30
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100—	101—
4% češka dež. banka k. o.	99:25	99:75
4% z. o.	99:35	99:85
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100:10	101:10
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	104:40	105:40
4% zast. pisma Innerst. hr.	100—	100:10
4% ogr. cen. dež. hr.	100—	100:15
4% hip. banke	100—	100:30
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100—	101—
4% obl. češke ind. banke	100:25	101:25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99:90	—
4% prior. dol. žel.	99:50	—
3% juž. žel. kup. 1/1%	319—	321—
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100:40	101:40

Srečke.		
Srečke od l. 1860 1/2	216—	222—
1864	275:50	277:50
tiske	153:20	155:20
sem. kreditne I. emisije	282—	290—
II.	292:75	301—
ogr. hip. banke	256—	262—
srbske á fra. 100—	97—	103—
turske	161:50	162:50

Basilika	srečke	
Kreditne	457—	463—
Inomoške	79—	84—
Krakovske	87—	92—
Ljubljanske	57—	64—
Avstr. rud. križa	48:25	50:25
Ogr.	39—	30:75
Rudolfove	58—	63—
Salcburske	73—	80—
Dunajske kom.	508—	516—

Dejalice.		
Južne železnice	166—	167—
Državne železnice	675:40	676:40
Avstr. ogrske bančne delnice	1778—	1788—
Avstr. kreditne banke	672:50	673:50
Ogrske	809:75	810:75
Zivnostenske	242—	243:50
Premogokop v Mostu (Brüx)	709—	711:50
Alpinske montan	596:40	597:40
Praške žel. indr. družbe	2804—	2814—
Rima-Murányi	578:90	579:90
Trbovljske premog. družbe	276—	277:50
Avstr. orožne tovr. družbe	579—	583—
Češke sladkorne družbe	139—	140—

Valute.		
C. kr. cekin	11:34	11:39
20 franki	19:08	19:11
20 marke	23:46	23:54
Severains	23:92	24—
Marke	117:225	117:425
Laški bankovci	95:30	95:50
Rublji	252—	252:75
Dolarji	4:84	5—

Elegantno stanovanje

s 3 velikimi sobami, kopalnico, poselsko sobo in z drugimi pritliklami odda se za november-termin t. l.

Naslov izve se pri upravništvu tega lista. 1759 11

Pušcarskega vajenca

takoj sprejme FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani, Židovske ulice 7. 1850 6—4

Gospodične

se sprejemajo v popolno oskrbo v Florijanskih ulicah šte. 10, II. nadstropje. 1910 8—4

Posestvo

v Kazljah na Krasu št. 27. prve vrste, obstoječe iz krasnega poslopja, vinogradov, pašnikov in gozdov, je na prodaj. Posestvu pripada tudi vodnjak in mlin. Lastnik posestva dovoljuje vsakemu kupčevalcu vpogled. 1894 8—5

Josip Kljuder, trgovec v Kazljah, pošta Sežana.

Židanje rakev

(grobne) na novem centralnem pokopališču

izvrši najcenejše stavitelj novega pokopališča po oblastveno odobrenih določilih 1671 7 za zgradbo pokopališča.

Natančneje se poizve v tehnični pisarni gosp. Ferd. Trumler-ja, mestni stavitelj Pred Škofijo št. 3 v Ljubljani.

Zahtevajte zastonj

in franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 1000 slikami vseh vrst ur: kraljevskih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih po tuzinskih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura K 3—
sist. Roskopf patent ura 4—
črna jedn. rem. ura 4—
izvir. izvir. Roskopf pal. ura 5—
Goidin rem. ura „Luna“ kolese 7:50
srebr. „Gloria“ 7:00
dvojni plašč 11:50
oklep. veržica z rince 2:50
na pero in karab. 15 gr. težka 9:50
ruska Tula nikel. ura s sidro z „Luna“ kolese 9:50
ura s kukavico K 3:50, budilka K 2:90, kuhinjska ura K 3—
švarcvaldska ura K 2:80.

Za vsako uro sledno pismono jamatvo!
Nikak riskoi! Zamenj dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanns Konrad v Mostu**
1789 (Brüx) št. 654, Češko. 100—7

Prodaj svojo filialko fotografski ateljé v Wolfvih ulicah št. 6

z inventarjem vred ali pa brez inventarja.

Ateljé je pripraven tudi za vsako drugo večjo obrt. 1922 2—2

Več se poive pri **D. Rovšek-u**, fotografu, Kolodvorske ulice 34.

Proda se iz proste roke

pritlična hiša

z gospodarskim poslopjem in okoli 5100 m² prostega sveta na Opekarski cesti št. 26. Hiša je pripravna za gostilno in gospodarsko poslojpe za prodajalno in skladišče. Dobi se tudi lahko od lastnika gostilniška obrt.

Proda se pod zelo ugodnimi pogoji. Vsa nadaljna pojasnila daje lastnik hiše istotam. 1752 10—7

Učenca

za krojaško obrt sprejme takoj **ANTON BOŠTELE**, krojaški mojster, Javornik. 1927 3—2

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali za pisarne dajo se takoj v najem, ravno tako tudi hlev za dva konja. 10

Naslov izve se pri upravništvu „Slovenca“.

Arhitekt 1672 17

Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, prezidave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.

Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista.

Izredno kulantne cene in točna izvršitev

O. Bernatovič

prodaja od 18. avgusta do 15. septembra radi pomankanja prostora po zelo znižanih cenah, dokler je kaj zaloge:

300
jopic za dame in deklice po gl. 1:50, 2—, 2:50, 3— do 5—.

100
površnikov (raglansev) za dame in deklice v vseh barvah po gl. 2:50, 3—, 4—, 5— do 6—.

300
oblek iz sukna in kamgarna za gospode in dečke po gl. 3—, 4—, 5—, 6— do 8—.

250
pralnih oblek iz sukna za otroke po gl. 1— do 2—.

Volnati klobuki za gospode in dečke od 50 kr. višje.

Površniki, ulstri, pelerine in haveloki po globoko znižani ceni. 1842 12

Angleško skladišče oblek.
LJUBLJANA, Mestni trg št. 5.

Šolske sestre v Trstu,
via P. Besenghi 6.

Učilišče in vzgojevališče za deklice.

Temeljit pouk po učnem načrtu za osemrazredne ljudske šole na Primorskem. Letna plača 450 K. — Hiša z vrtom, lep in zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica. Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan.

Pouk v slovenskem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku; v godbi: glasovir, gosli, citre, petje; v ženskih ročnih delih, v risanju in slikanju.

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporočata
svojo bogato zalogo

šivalnih strojev vozni koles

2675 52—32 in

pisalnih strojev.

Pouk v šivanju in v vezenju na stroje brezplačen.

Učenca

za specerijsko trgovino sprejme **A. SUŠNIK**, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 1905 3—3

Istrska vina, refoško, beli muškati in teran,

1832 24-5

se dobivajo pri lastniku vinogradov

Anton Ferlan di Giorgio

v Rovinju, Istra.

Cene in vzorci na zahtevo.

400 104—58

Leopold Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
priporoča

visokocastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo trdko za izdelavo cerkvenih posod in orodja.

Vedno velika zaloga.
Prečastiti gospod!
Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vsorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

Vsem, ki se čutijo utrujene in bedne,

ali so nervozni in brez energije, dá „Sanatogen“ nov življenjski pogum in novo moč. Sijajno potrđilo nad 3000 profesorjev in zdravnikov. Dobi se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastonj Bauer & Co., Berlin S. W 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj, I.

1705 5—5

Na prodaj je lepo vinogradsko posestvo.

Meri približno 12 oral in sicer dva oral s finimi vrstami cepljenega že rodečega vinograda, okoli 5 oral sadovnjaka z lepim sadnim drevjem, okoli 1 oral njive in okoli 4 orale gozda. Lepa, velika zidana hiša ima spodaj dve lepi kleti in bi bila z malo predelavo lepo letovišče. Naložen denar bi se na čisto obrestoval z najmanj 10 odstotki.

Naslov za natančneje podatke: „D. K. 24“, poste restante p. Jesenice ob Savi, Dolenjsko, ali pri upravništvu „Slovenca“. 1872 3—3

Hiša na Bledu

1830 3—2

enonadstropna, v dobrem stanu, obstoječa v pritličju iz veže, kleti, kuhinje, ene sobe in prodajalne, v I. nadstropju iz predsobe in štirih sob, pri stavbi je dvorišče in mali travnik, — prodaja se iz proste roke.

Natančna pojasnila daje g. **Alfred Rudesch**, c. kr. notar v Radovljici.

Ne čitati

samo, ampak tudi skusiti se mora

Steckenpferd lilijno mlečnato milo

Bergmann & Co., Draždane in Dečin ob Labi prej Bergmannovo lilijno mlečnato milo (znamka 2 hribovca) za doseg nežne polti in odstranitev peg.

Prodaja komad á 80 vin. v Ljubljani: Lekarna: Jos. Mayer. 1452 30—7
Drogueriji: A. Kane in Victor Schiffer. Parfum.: O. Fetti-Frankheim.

2291 211

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.
Kupuje in prodaja vse vrste rent, sastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.
Zamenjava in ekskomptuje izdane vrednostne papirje in vnovčuje sapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Ekskompt in inkasno menie.

Rezervni zaklad K 200.000.—.
Daje predjume na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.